

ಸಂಪುಟ ೭

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೪೮

ಸಂಚಿಕೆ ೭

ಕುಹಕಿಡಿಗಳು

ಶ್ರೀ ಈರ್ಷರವರು ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ 'ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕಸ್ಥ ಮಿತ್ರ ನಿಜಾಮರನ್ನು... ..' ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಾಗ ಲೇಬರ್ ಸಚಿವರು "ಹೌದು ! ನಮಗೆ ನಂಬಿಕಸ್ಥ ಮಿತ್ರರೇನೋ ಹೌದು, ಆದರೆ ಅವರ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿಲ್ಲವಂತೆ-

ಭೀತಿ ಹಿಡಿಸುಕ್ಕೆ ಲಾಯಕ್ ಅಲಿ ಕರೆಸಿದರೆ ಆತ ಹೆಂಡತೀನ ಕರಾಚಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಅರು ವಾರ ಆಗಿತ್ತಂತೆ

ಕೌಂಟಿ ಬರ್ನಾಡೆಟ್‌ರ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕರಾಚಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಶ್ಮೀರ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು, ಜಿನೀವಾಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋದರು ಎಂಬುದು ನಿರಾಧಾರವಾದುದಂತೆ

ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪಾನ ನಿರೋಧ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಖಂಡಿತ ವಾಗಿದೆಯಂತೆ—

—ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲರೂ 'ನಮ್ಮನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಅಮೆರಿಕಾಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಕಳಿಸಿ' ಎಂದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳಿಲ್ಲವಂತೆ—

ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಿ. ಮೆನನ್ ರಾಜಾಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬಂದರೆ Postal V.P. ಬಂದಂ
ತೆಯೇ, ಎನ್ನುವುದು ಶುದ್ಧ ಕುಜೋದ್ಯ—

“ ಮದ್ರಾಸ್ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಜೂರಿಷ್ಟರು ”

ಶಿರೋನಾಮೆ—

—ಶ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೇಳಿದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಈ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಲೇಬೇಕು ಅಲ್ಲವೇ ?

ಸಿಕಂದರಾಬಾದಿನಿಂದ ಯೂನಿಫಾರಂ ತೆಗೆದ ರಜಕಾರರು ಹೈದ್ರಾಬಾದಿಗೆ
ಓಡಿಹೋದುದಕ್ಕೂ— ಪಟೇಲರ ಬಲಗೈ ಮೆನನ್‌ರವರು ಸಿಕಂದರಾಬಾದಿಗೆ
ಹೋದುದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವಂತೆ.

‘ಹನುಮಾನ್’ ಬಿಟ್ಟದಡಿ ಇಳಿಯಿತಂತೆ—

—ಓಹೋ ! ಸಂಜೀವಿನಿ ಪರ್ವತದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಅಮೃತ
ಆಹಾರ ತರಲು—

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮಹಾ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ ಎಂದು ಬರ್ನಾರ್ಡ್‌ಷಾ
ಹೇಳಿದರಂತೆ.

—೯೨ ಪ್ರಾಯದ ಅರುಳು ಮರಳಿನವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಮರೆತದ್ದು ವಿಶೇಷವಲ್ಲ.

“ ರಾಜ ಮುಕ್ತಿ ” ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾಹೀರಾತಿಗಿರುವ ಶ್ರೀ ತ್ಯಾಗರಾಜ
ಭಾಗವತರ ಚಲನ ಚಿತ್ರಕ್ಕೂ—ಹೈದರಾಬಾದಿಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವಂತೆ.

“ ಕಾಳ ಸಂತಿಯವರಿಗೆ ಕ್ರೂರ ಶಿಕ್ಷೆಗಳು ”

‘ ಶಿರೋನಾಮೆ ’

—ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ದಂಡ ಹಾಕಿ, ಆದರೆ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಬೇಡಿ
ಎಂದು ಒಂದು ಪಂಗಡದವರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ.

ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ತನಗೆ—ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದು ಚರ್ಚೆಲ್ಲರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ತವೀರ
ಹಾರಾಟಗಳಿಗೆ—ಎಂದೆನಿಸಿದೆಯಂತೆ—

ಉರಿ ಗಾಳು

— 0 —

“ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ” (ಭಾಷಣ) ಆದರೂ.....

ಈಚೆಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಷಯದ ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೋಟಲುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. (ಭಾಷಣ) ....ಅದ್ದರಿಂದಲೇ, ಪುಟ್‌ಪಾತ್ ಅಂಗಡಿಗಳೂ ಕುಕ್ಕಿ ಮಾರಾಟಗಳೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ.

ಕಾಸಿಂ ರಜ್ವಿಯ ಗಡ್ಡವನ್ನು ಬೋಳಿಸಿದ ವೀರ ಕ್ಷೌರಕನನ್ನು ಅವಿಲ ಭಾರತ ನಾಪಿತ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆ ಬಂದಿದೆಯಂತೆ.

ಬೀರಾರ್ ರಾಜಕುವಾರನನ್ನು ಜೈದರಾಬಾದ್ ನೈಜಾಮಾಗಿ ಚುನಾಯಿಸುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು (ಠರಾವು) ಹೌದು ! ಆಗ, ಬೀರಾರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಶಿರೋನಾಮೆ:

ಬೆರ್ನಡಾಟ್ಟರ ಪಾಲಸ್ಟೈನ್ ವರದಿ
ಅವರು ಕೊಲೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬರೆದದ್ದು.

“ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ನಾವು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ” (ಬಾತ್ಮಿ) ...ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು.

ದೇಶದ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೂ ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ನೋಡಿಲ್ಲ. (ಪ್ರಜಾನಾಯಕ) ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅಂಥವರೆಲ್ಲ ಎಲೆಮರೆಯ ಕಾಯಿಗಳು, ಸ್ವಾಮಿ.

“ ಬಲಪ್ರದರ್ಶನದಿಂದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸಲು ಪೋಲೀಸಿನವರು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಾರದು ” (ಭಾಷಣ) ತಂಟೆಕೋರರಿಗೆಲ್ಲ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸುದ್ದಿಯೇ ಸರಿ.

“ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಅಭಾವದಿಂದ, ಕಾರುಗಳ ಓಡಾಟ ಕಡಮೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ”
(ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ವರದಿ)...ಇದನ್ನು ಓದಿದ ಮಹನೀಯರು ಕೂಡಲೇ ರೇಷನ್ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ
ವಿಧಾನದ ಕಡೆ ಗಮನಕೊಡುವರೆ ?

“ ಹಣ ಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೂ ಯಾರೂ ಪ್ರೀತಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರ
ಕೆಲಸವೇ ಅಂಥದ್ದು ”... ಶ್ರೀ ಪಣ್ಣುಖಂ ಚೆಟ್ಟಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇದೇ

“ ಆಹಾರದ ಸರಬರಾಯಿ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ತಲೆನೋವು ! ”
(ಭಾಷಣ) .. ಆ ! ನೋವಿಗೆ ಆಧಾರವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅನೇಕರು ಹೇಳುವುದನ್ನು
ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ

ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಟೀಮಿನವರ ಸಂಗಡ ಬರುತ್ತಿರುವ ಹೆಡ್ಲಿಯನ್ನು
“ ಕರೀ ಬ್ರಾಡ್ಮನ್ ” ಎಂದು ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಹೇಳಬಾರದೆಂದು ಇಂಡ್ಯನ್
ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರುವರಂತೆ !.... ನಿಜ ! ನಮ್ಮವರ ಆಟವನ್ನು
ಉತ್ತಮವಡಿಸಲು ಈ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ದ್ರಾವಿಡಸ್ಥಾನ ಚಳುವಳಿಗೆ ನೈಜಾಮರು ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದೂ
ಕೂಡ. ಕಾಸಿಂ ರಜ್ಜಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ, ಎಂದು ನಾವು ಈಗ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳ
ಬಹುದಾಗಿದೆ

ಮುಂದಿನ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ತಾವು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಹಿಂದಿನ
ಯುದ್ಧದ ಸಾಲವನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತೀರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ
ಅಮೇರಿಕಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದೆಯಂತೆ.

ಯು ಎನ್. ಒ. ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತಿರುವ ಒಡಕುಗಳನ್ನು
ಸರಿಪಡಿಸಲು, ದಿನವೂ ಅರ್ಧಗಂಟಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ “ ಯೂನೋ ಬರಲಿ !
ಒಗ್ಗಟ್ಟಿರಲಿ ! ” ಎಂದು ಕೂಗಬೇಕು, ಎಂಬ ಠರಾವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗುವುದಂತೆ

ಪೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ದಸರಾ ಎಕ್ಸಿಬಿಷನಿಗಾಗಿ ಮದ್ರಾಸಿನಿಂದ ಅನೇಕ
ಮಹಿಳೆಯರೂ ಮಹನೀಯರೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊರಟಿರುವರೆಂಬುದು
ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯ.

ಹೆಗ್ಗಣದವ

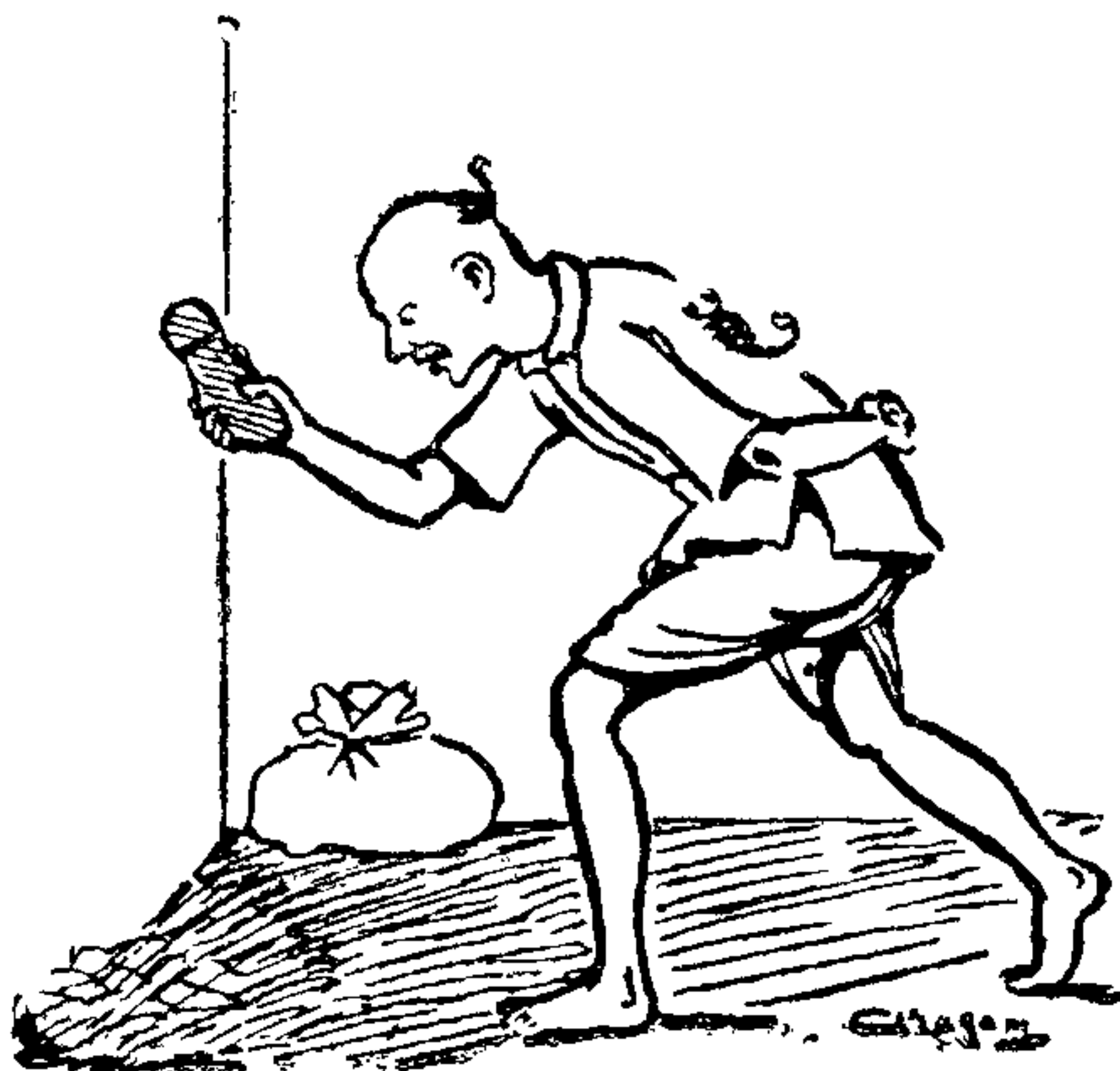
ಏನಿಲ್ಲ ಅಂದರೂ ಸುಮಾರು ೧೦,೦೦೦ ಭತ್ತದ ಮೂಟೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಆ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ. ಒಂದು ತುದಿಯಿಂದ ಒಂದು ತುದಿಗೆ ನಡೆದು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೇ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ನೋಡುತ್ತಾ, ಆ ತುದಿತನಕ ನಡೆದು ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಲಗಡೆಗೆ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು, ಅರ್ಧ ತೆರೆದಿತ್ತು. ಅದರ ಬಳಿ ಒಬ್ಬ ಧೃಡಕಾಯ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಡಿಕೋಲು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದ. ಅವನ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಹೆಗ್ಗಣ ಸತ್ತುಬಿದ್ದಿತ್ತು.

ಇವನುಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ ? ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಡೋಣ ಅಂತ ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟೆ ಅವನಂದ, 'ಈ ಭತ್ತದ ಗಡಂಗಿನಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗಣದ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚು, ಹೆಗ್ಗಣ ಕೊಲ್ಲಲು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ ನಾನೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೆಗ್ಗಣದ ಬೋನಿಟ್ಟಿದೇನೆ ಇಲ್ಲೇ ಹೆಗ್ಗಣದ ಬಿಲ ಇರೋದು. ಇಲ್ಲೇ ಕೂತು ನಾನು ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ', ಎಂದು.

ಆಗಲೇ ಒಂದು ಹಿರಿ ಹೆಗ್ಗಣ ಅಲ್ಲೇ ಓಡಿತ್ತು 'ನೋಡಯ್ಯಾ ! ಎಂದು ಕೂಗಿದೆ ಬೇಗ ಹೊಡಿ' ಎಂದೆ

ಅವ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ನಕ್ಕ. 'ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಹೆಗ್ಗಣ ಹೊಡೆದರೆ ಸಾಕು. ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೆಲಸ ಇರುತ್ತೆ. ಇರೋದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೂರೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದರೆ, ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೇ ಸಂಚುಕಾರ' ಎಂದ.

ಈ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಹೆಗ್ಗಣದವನ ಜ್ಞಾಪಕ ಬರುತ್ತೆ ಅನ್ನಿ. ತೋರಿಸೋದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸತ್ತು ಹೆಗ್ಗಣ ಹಾಕಿ, ದಿನಕ್ಕೊಂದರಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿದರೆ ಸಾಕಲ್ಲವೇ ?

ಇತ್ತೀಚಿನ ಇನ್ನಿಟೇಷನ್‌ಗಳು

ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಈ ಸೀಸನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರವಿವಾರ
ಎರಡು ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬಂದಿವೆ ಬುಗುರಿಯಂತೆ ಬಿರುಸಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ
ಕಾಲಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಛಾಪಾದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು
ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಡಲು, ಆ ಎರಡು ರವಿಗಳ ನಕಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ನಂ. ೧

Mr. & Mrs. Puranada Pundarika Sastry
request the pleasure of your company
on the occasion of the Marriage of their son

Mr. Puranada SATYANARAYANA SASTRY

WITH

Miss. MANGALA GOWRA

(Daughter of Mr. Vedamurthy Shambhulinga Sastry)

On 7th July 1948 at the Premises of the
Cosmopolitan Club

Reception 6 p m Sharp.

ನಂ. ೨

ಶ್ರೀ

ಎಸುಕ್ರಿಸ್ತಾಯನಮಃ

ಶ್ಲೋ ೧॥ ಅದಿತ್ಯಾದಿಗ್ರಹಾಸ್ತವೇ ಸನಕ್ಷತ್ರಾಸ್ತರಾಶಯಃ |

ಕುರ್ವಂತು ಮಂಗಳಂ ನಿತ್ಯಂ ಯಶೈಶ್ಚಾ ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕಾ |

ಮ॥ ರಾ॥ ರಾ॥.....ರವರ ಸಮಕ್ಷಮಂಗಳಿಗೆ

ತಂಗಳೂರು ಜೋರೀಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜಾರ್ಜ್ ಮಾಣಿಕ್ಯಂ ಮಾಡುವ

ಅನಂತಾನಂತ ವಂದನೆಗಳು

ಅದಾಗಿ

ಉ..

ಕು.

ಸಾಂ॥

ಕವಿಯಾಗಬಹುದಾದವನ ಪ್ರಲಾಪ

ಏನು ಮಾಡಲಿ ಏನು ಹೇಳಲಿ, ಏನು ಬರೀಲಿ
ಒಂದು ತರಹ ಪ್ರಾಸ ಕೂಡಿ ಬಂದೇಬಿಡುತ್ತೆ
ಮಾತ್ರೆಗಣ ಎಲ್ಲಾವೂನೂ ಹೊಂದೇ ಬಿಡುತ್ತೆ
ಗೊತ್ತು ಗೊತ್ತು ನನಗೂ ಗೊತ್ತು
ಪ್ರಾಸ ಬಿಟ್ಟರೇನೇ ತಾ ಕವಿ ಆಗೋದು
ತ್ರಾಸ ಪಟ್ಟರೇನೇ ಕವನ ಮುಂದೆ ಸಾಗೋದು —

ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಸುಡುಗಾಡ್ ತನಕ
ಯಾವುದು ತಾನೇ ಯೋಚಿಸಿದರೂ
ಮಾತು ಮಾತು ಧ್ವನಿ ಕೊಡುತ್ತೆ
ಯಾವುದು ತಾನೇ ಬರೆಯ ಹೋದರೂ
ಪಂಜ್ಜಿ ಪಂಜ್ಜಿ ಜೋಡಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತೆ—

ಲೆಕ್ಕ ಗಿಕ್ಕ ಮಾಡಹೋದರೂ
ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ
ಸಂಧಿ ಸಮಾಸ ಬಿಡಲು ಹೋದರೂ
ಒಂದು ಗೂಡುತ್ತೆ—

ಅಹಂ ಭೋ ಎಂದು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಲಿ
ನಮಸ್ತೆ ಎಂದು ಕೈಜೋಡಿಸಲಿ
ಆಲೀಕುಂ ಎಂದು ತಲೆ ಚಚ್ಚಲಿ
ರಾಂ ರಾಂ ಎಂದು ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಲಿ
ನಗುವಿಗೆ ನಗು ಕೂಡಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತೆ
ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಜೋಡಿಯೇ ಆಗುತ್ತೆ—

ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟರೂ ಪ್ರಾಸ ಬಿಡುಲ್ಲ
ಮೇಳ ತಪ್ಪಿದರೂ ತಾಳ ತಪ್ಪುಲ್ಲ
ಕೂಸು ಸತ್ತರೂ ನಾಥ ತಪ್ಪುಲ್ಲ
ಕುಲ ಕೆಟ್ಟರೂ ಸುಖ ತಟ್ಟುಲ್ಲ

ಏನು ಮಾಡಲಿ, ಏನು ಹೇಳಲಿ, ಏನು ಬರೀಲಿ.

ಹುಲಿ ವೇಷ

It would have been Better if the Indian Dominion had not goaded the Tiger that was lying, to needless Fury, Who knows the Hyderabad Tiger, the Bengal Tiger of Eastern Pakistan and the Kashmir's Tiger roused from their lairs might not greet one another at Delhi".

'Kassim Razvi's Philosophy'

*

*

*

ಈ ಹುಲಿ ಆಟ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ. ಒಂದು ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಕಟ್ಟುಮಸ್ತಾದವನಿಗೆ ಹುಲಿ ಹಾಗೆ ವೇಷ ಹಾಕಿ ರಸ್ತೆ ರಸ್ತೆಲೂ ಆತನ್ನು ಕುಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ಛಂಗು, ಅವನ ಕುಣಿತ, ಆ ರಮಾರಮಿ ಬ್ಯಾಂಡು, ಕಾಗದದ ಹೂವಿನ ಗೊಂಚಲು-ತಲೆಮೇಲೆ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿದಂತೆ- ಸೊಂಟಕ್ಕೊಂದು ಸರಪಳಿ- ಬಾಲ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಜಗ್ಗುಹಜ್ಜೆ ಹಾಕ್ತಾ ಕುಣಿದರೆ ಬಲು ಚೆನ್ನ.

ಈ ಹುಲಿವೇಷದ ಹುಲಿನೇ ರಜ್ಜಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಸೊಂಟದ ಸರಪಳಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕುಣಿಸುತ್ತಾರೆ ; ಇವನೆಷ್ಟು ನಗಿದರೂ, ಎಷ್ಟು ಹಾರಾಡಿದರೂ ಆ ಸರಪಳಿ ಎಳೆಯೋತನಕಾನೇ ಕುಣಿತ ಅನ್ನೋದನ್ನು ಮರೆತ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ ಇಲ್ಲವೇ ?

ಯಾವ ಹುಲಿ ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ ? ಹೈದ್ರಾಬಾದು ಹುಲಿ ಕಡೇಗೂ ದೆಹಲಿ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಲಾಲ್ ಖಿಲ್ಲಾದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇಬಿಡುತ್ತೇನೋ ?

ಯಾರು ?

ಯಾರು ಬದುಕಿದರಯ್ಯ ಬ್ರಿಟನ್ನ ನಂಬಿ ?

ತೋರು ಈ ಜಗದೊಳಗೆ, ಒಬ್ಬರನು ಕಾಣೆ !

ತೈಲ ಹುಡುಕುತ ಹೋಗಿ ಅರಬದೇಶವ ತುಳಿದ

ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಯಲು ಹೊರಟು ಕೆಪ್ಪು 'ಜನವನು ತಿಂದ

ಮೆಣಸ ಮಾರಲು ಬಂದು ಬೇರನಿಳಿಸುತ ನಿಂತ

ಸುಲಭದಲಿ ಭಾರತದ ಮನೆಯ ಮುರಿದ.

ತವರ ತೋಡಲು ತೊಡಗಿ ಮಲಯ ದೇಶದಿ ನಿಂತ

ಚಹ ಸೊಪ್ಪಿ ನಾಸೆಯಲಿ ಸಿಂಹಳವ ಬಿಗಿದ

ಕರಿಭಟರ ಕಾತುರಕೆ ನೇಪಾಳನಪ್ಪಿ

ಕಾಲುನೆಯ ಕಾವಲಿಗೆ ನೀಲ ನದಿಯನು ಕುಡಿದ.

ಸೋವಿಮತ ಸೋಲಿಸಲು ಜಾಪನನು ಬೆರೆತ

ರಭ್ರಮರದಾರಸಕೆ ಟೋರ್ನಿಯವ ಪಿಡಿದ

ವಜ್ರ ಚೆನ್ನದ ಆಸೆಗಾಫ್ರಿಕರ ತುಳಿದ

ಇಸ್ಲಾಮಿ ನೊಲವಿಗಾಗುಸ್ತಾನಿಗೊಲಿದ.

—ಗಂಗಾಧರ.

ಪಂಕಜನ ಕಾಗದ

ಲೀಲಮ್ಮನವರಿಗೆ ಪಂಕಜ ಬರೆದುಕೊಂಡದ್ದು ! ಅಲ್ಲ, ಕಣೆ ! ಮೊನ್ನೆ ಮಾರಿಯಮ್ಮನಿಗೆ ನಾನೂ ಬಂದಿದ್ದೆ, ನಿನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ನಾನೂ ಸಕುಟುಂಬ ಸಪರಿ ವಾರವಾಗಿಯೇ ನುಗ್ಗಿದೆ ...ಅಂದ್ರೆ, ಹೆಚ್ಚು ತಾಪತ್ರಯ ಇಲ್ಲ, ಅನ್ನು. ಅವರು, ನಾನು, ಮೋಹನ್ - ಮೂರೇ ಜನ ನಾವು ಮೋಹನನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಾಲು ಬಿಡಿಸಿಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕ ಮೂರು ಹುಡುಗರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ನಿನಗೇನು, ಈಗ ಅಸಾಧ್ಯ ಜಂಭ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ ...ಕೂತವಳು ಒಂದುಸಾರಿ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಿದೆ, ನೀನು ಯಾರಪಕ್ಕದಲ್ಲೋ ಕೂತು ಕೆಲಕೆಲ ನಗ್ತಾಯಿದೀಯಾ ! ನನ್ನದು ಒಂಬತ್ತಾಣೆ ಸೀಟು, ನಿನ್ನದು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಎರಡಾಣೆದು ! ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿದುಹೋಯಿತು, ಕಣೆ. ನೀನಾಗಿದ್ದರೆ, ನಿನಗೆ ಉರಿಯುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲವೆ, ನಿಜ ಹೇಳು, ದೇವರಾಣೆಗೂ ! ನಿನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂತು ನೀನು ನಗು ತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆಕಳಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಗಂಡನು ಯಾರು ಅಂತ ಇವರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ, ಆಕೆ ಗಂಡ ಕಣೆ, ಅಂದ್ರು ಇವರು, ನನಗೆ ನಗು ಬಂದುಬಿಡ್ತು, ನನ್ನ ದಡ್ಡತನ ನೆನೆಸಿ ಕೊಂಡಾಗ. ಅಲ್ಲ, ಲೀಲಾ, ಮದುವೆ ಟೈಮಿನಲ್ಲಿ ತೆಳ್ಳಗೆ ಬೆಳ್ಳಗಿದ್ದವರು ಎಂಟು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗ್ತಾರೆ ಅಂತ ನನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ? ಆಮೇಲೆ, ಇವರಂದ್ರು, ಎಲ್ಲ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನ ಪ್ರಭಾವ, ಹೆಗ್ಗಣದ ಹಾಗೆ ತಿಂದರೆ, ಇನ್ನೇನಾಗುತ್ತೆ, ಅಂತ. ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿರಲಿಲ್ಲ, ಲೀಲಾ. ನನ್ನ ಹಳೆಯ ಗೆಳತೀ ಗಂಡನನ್ನು ತೋಳ ಗೀಳ ಅಂದ್ರೆ ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತೇನೆಯೆ ? ನೀನಾದರೆ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಿದ್ದೆಯಾ, ಹೇಳು ! ನಿಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಬೆಂಕಿಹಾಕ, ಅಂದೆ. ಕೈಲಿ ಹರಿಯದ ಕಮಂಗಿಗಳ ಹಾಗಾಡಬೇಡಿ, ಅಂದೆ. ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಎಲ್ಲ ಬೆಳ್ಳಂ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲೇ ನಡೆಯುವಾಗ ನಾಚಿಕೆ ಏನು, ಅಂದೆ. ನಿನ್ನ ಪರ ಪೂರ ವಾದಿಸಿದೆ, ಕಣೆ ನಿನಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದೆ ಇರೋದು ಬಡವರ ಶಾಪ, ಅಂದ್ರು, ಇವರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನೇನಂದೆ ಗೊತ್ತೆ, ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹ, ಅಂದೆ. ನಮಗೆ ನಾಲ್ಕಾರೋದು ನಮ್ಮ ಸುಗುಣಾತಿಶಯಗಳಿಗೆ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪ ಅಂದೆ. ಅಲ್ಲವೇನೇ ನೀನೇ ಹೇಳು. ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಸ ; ಲಂಕೇಲಿ ವಿಭೀಷಣ ಏನುಗತಿ ಆಯ್ತು ? ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ ಇಲ್ಲದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಾನೆ ನೀನು ಹಾಗೆ ಅತ್ತೆ ಕಾಟ ಇಲ್ಲದೆ ಖುಷಿಯಾಗಿ ಕೆಲಕೆಲ ನಕ್ಕದ್ದು ? ಕಾರಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವುದು ? ಅಲ್ಲ ಕಣೆ, ಹಿಂದೆ ಸ್ಕೂಲಲ್ಲಿ ನಾನು ಬರೆದ ನೋಟ್ಸ್‌ನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಪಿ ಹೊಡೆದು, ಪರೀಕ್ಷೆಲೂವೇ ನನ್ನಿಂದ ಆನ್ ಸರೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಮಹಾ ಎಸ್ಸೆಸ್ಸೆಲ್ ಸಿ

ಅಂತ, ನಿನ್ನ ಜಾತೀಲೇ ಎದ್ದೆನ್ನೆಲೆ ಸಿಗಳು ಕಡವೆ: ಅಂತ, ಅಂಧ ಗಂಡನನ್ನ
 ಲಪ್ಪಾಯಿಸಿದೆಯಲ್ಲಾ....ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದೇನೆ; ನಿನಗೆ ಮಾತ್ರ ಏನು
 ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲವೆ ? ಕಾಣಿಸದೆ ಉಂಟೆ ? ಕಾಣಿಸೇ ಇರಬೇಕು ಆದರೂ, ನೀನು
 ಏಕೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ ? ಎಲೆ, ಕಳ್ಳಿ ! ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತೀಯಾ ? ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
 ಮತ್ತೆ ಕಂಟ್ರೋಲು ರೇಷನ್ ಎಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತೀಂತ. ಆಗ ನಿಮಗಿನ್ನೂ ಮಜ
 ಅಲ್ಲವೇನೆ ? ನೋಡು, ಆಗ, ನಮಗೂ ಒಂದು ಚಾಕರಿ ಕೊಡಿಸಬಾರದೇನೆ
 ನೀನು ? ಎಂಥದ್ದಾದರೂ ಸರಿ. ಹಿಂದೆ ಅಂತು ಪುಣ್ಯಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ
 ಆದರೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ನಾವೂ ದೋಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ ತಣ್ಣಗಿರು
 ತ್ತವೆ ಮರಿಯಬೇಡ, ಲೀಲಾ ! ಅಷ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ನೋಡು,
 ನಿನ್ನ ಸ್ಕೂಲು ಸಮಾಚಾರವೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಆ ಮಹಾ ಗಂಡನಿಗೆ ತಿಳಿಸೇ ಬಿಡ್ತೇನೆ,
 ಹುಷಾರ್ ! ಯಾವುದು ?.... ಅದು.... ಆ ! ಅದೂನೂ, ಆಮೇಲೆ, ಊಂ....
 ಅದು.... ಹುಷಾರ್ ! ನನ್ನಮೇಲೆ ಕೋಪಮಾಡಿ ಫಲವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಮಾನಾಸ
 ನೀನೇ ಉಳಿಸಿಕೊ !

ಹಳೇ ಗೆಳತಿ,
 —ಪಂಕು.

ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿದರೆ—ರಜಕಾರ.

ಬಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟಿದರೆ—ನಾಗರಿಕ.

ಧರ್ಮಜನ ಅಂಗಡಿ

— ೦ —

ನಾಳೆ ಪಿತ್ಯಗಳು ಬರೋದಿವಸ ಅಂತ ಇವತ್ತು ಒಂದು ಪಾವು ರವೆ ಸಿಗುತ್ತೇ ಅಂತ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ವ್ಯಾಪಾರಿ. ಅಂಗಡಿಯವನನ್ನ ಕೇಳಿದೆ. ಏನಯ್ಯಾ! ಇದು! ನಾನೊಬ್ಬನೇ! ಅಂದೆ. ಇದು ರೇಷ ಅಂಗಡಿ ಅಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕ ಸಾಮಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿರೋದು ಸಿಗುಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕರೆ ಬಲು ದುಬಾರಿ ನೋಡಿ ಇಷ್ಟೇ ಸಾಮಾನು ನಮ್ಮ ಅಂಗಡೀಲಿ ಅಂತ ಮೂರು ಖಾಲಿ ಚೀಲ. ಎರಡು ಹುಳಿತ ಹುರುಳಿ ತುಂಬಿದ ಚೀಲ. ಮುಕ್ಕಾಲು ಖಾಲಿಯಾದ ಬೀರು. ಇಷ್ಟು ತೋರಿಸಿದ.

ಅವನ ಪೆಚ್ಚು ಮುಖನೋಡಿ ಅಯ್ಯೋ! ಎನ್ನಿಸಿತು. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದ ತನಕ, ಇಲ್ಲದ ಸಾಮಾನನ್ನು ಬರದೇ ಇರುವ ಗಿರಾಕಿಗೆ ಮಾರ ಬೇಕು ಎಂದು ಕಾದು ಕುಳಿತಿರಬೇಕಲ್ಲಾ! ಇವಾ! ಎಂದು ದುಃಖವಾಯಿತು

ಅವನಿಗೆ ಕೇಳಿದೆ. ಅಯ್ಯಾ! ಇದರ ಬದಲು ಹದಿನೈದು ದಿವಸ ಇರೋ ಸಾಮಾನನ್ನು ಉಗ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸುಖನಾಗಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಹೋಗಬಾರದೆ? ಅಂತ.

ಹಾಗೇ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ ರಾಯರೇ! ಆದರೆ ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ದುಡಿಯಬೇಕು. ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ನಾನು ಪರಿಪಾಲಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಇವನ್ನ ಉಗ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಹಾಕೋಣ ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಇದ್ದರಲ್ಲವೇ? ಎಂದ

ಅವನ ಇಂಗಿತ ಅರ್ಥವಾಯ್ತು ಆಗ. ಬೇಗ ಕೇಳಿದೆ. ತಂದೆ ನಾಳೆ ಬರ್ತಾರೆ ಒಂದು ಪಾವು ರವೆ ಅಂತ.

‘ರವೆ ಅಂಗಡೀಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಅಂತ ಒಂದು ಪಾವು ಇರಿಸಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಬಂದಾಗ, ಲಾಡು ಮಾಡಿಸಿದೆ, ರವೆ ಉಳಿದಿದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಂದೂವರೆ ಕೊಟ್ಟೆ, ಲಾಭ ಬೇಡ’ ಅಂದ.

ಒಂದೂವರೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಹುಳಿತ ಹುರುಳಿ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ, ಮಾಯ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಪೊಟ್ಟಣ ತೆಗೆದು ನನ್ನ ಕೈಲಿರಿಸಿದ.

ತಂದೇನ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುಕ್ಕೆ ಬಂದವರು ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದರು, ಇಂತಹ ರವೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು ಸ್ವಾಮಿ! ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಇಂತಹ ತಿಥಿ ಮಾಡಿಸೇ ಇಲ್ಲ ನಾವು ಅಂತ.

ಸಧ್ಯ ಹೀಗೇ ನಿಮ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿ ಅಂತ ಆಶೀರ್ವಾದ. ನಗೆ ಕೇಳಿಸೋಹಾಗೆ ಅವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ—

—ಧರ್ಮಜನ ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಪಿತ್ಯಗಳು ಸ್ವರ್ಗ ಸೇರಿಯೇ ಇರಬೇಕು—

ತಿಂದು ತೇಗಿದ ಗಣಪತಿ

ನಗುತ ಕುಳಿತಿರಲು ಪಾರ್ವತಿಯೊಮ್ಮೆ
ಶಿವನ ಕೂಡೆ ತುಸು ಮಾತಾಡಿ
ತಾಯಿ ಸೆರಗ ಹಿಡಿದೆಳೆದು ಗಣಪತಿ
ಕೆರಿಚಿದ, ಅತ್ತು ಕರೆದು ಕಾಡಿ.

‘ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವು, ಓ, ಕಡುಬು ಸಾಲದು,
ಕೊಡು ಕೊಡು, ತಾಯೀ, ಕಡುಬು ಕೊಡು ’
ಎಂದ ಮಗನ ಸಂತೈಸಿ ತಡೆದಳು :
‘ ಕೊಡುವ ತಾಳು, ಛೇ! ಸೆರಗು ಬಿಡು ! ’

ತಾಯಿ ಛೇಗುಡಲು ಸೆರಗು ಬಿಟ್ಟನು—
ಸಣ್ಣವನಾದರು ಮಾನಿಷ್ಠ-
ಒಳಗೇ ಗೊಣಗಿದ : ‘ ಕಡುಬು ಸಾಲದು!
ದೊಡ್ಡಹೊಟ್ಟೆ, ಹುಂ, ಬಲುಕಷ್ಟ. ’

ಎಂದುಕೊಳುತ ಕಣ್ಣಾಸುತ್ತ ಸುಳಿಸಿದ :
‘ ತಿನ್ನುವ ವಸ್ತು ಏನೆಲ್ಲಾಂಟು ? ’
ತಂದೆಯ ತಲೆಮೇಲೆ ಚಂದ್ರ ಕಾಣಿಸಿದ—
ಅಂದೇ ಅವನಿಗೆ ದಿನ ಎಂಟು.

ಪುಟ್ಟ ಗಣಪತಿ ಕೈಯ ಚಾಚಿದ
ಪುಟಾಣಿ ಚಂದ್ರನ ಕಂಡು
‘ ಕಿತ್ತಿಳಿತೊಳೆಯೋ ಏನೋ ! ’ ನೋಡುವ
ತಿಂದು ! ’ ಎಂದುಕೊಂಡು.

‘ ಬಾಯಿಗಿದನು ನಾ ಹಾಕಲೋ ? ಬೇಡವೋ ?
ಸೀಯೋ ? ಕಹಿಯೋ ? ಉಪ್ಪೋ ? ’
ಭ್ರಮಿಸಿ ನಿಂತನು ಒಂದರೆಗಳಿಗೆ— :
‘ ತಿಂದರೇನು ತಪ್ಪೋ ? ’

ಚಂದ್ರ ನೋಡಿದ : ' ಈ ಚೋಟಾರಿ
ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಕೈಗೆ
ನನ್ನ ತೆಗೆದು ತಾ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವನಲ
ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಬಾಯ್ಗೆ ! '

' ಹುಡುಗನಿವನ ಇಂತಿಷ್ಟು ಕೆಣಕುವ
ಗೋಳು ಹುಯಿದುಕೊಳ್ಳುವ ! '

ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು ಉರಿಗೆ ಹಾವಿಗೆ
ನೀರಿಗದರ ಸುಳಿವ.

ಒಂದೆ ಮಾಡದಲಿ ಮನೆಮಾಡಿರುವರು
ಗಂಗೆಯು ಚಂದ್ರನು ಜಡೆಹಾವು
ಹೊಸಲಿನಂಥ ಮಾನೊಸಲಿನ ನಡುವೆ
ಕಾವಲು—ಧಗಧಗಿಸುವ ಕಾವು.

ಚಂದ್ರ ಚಿವುಟೆದ ತನ್ನೆಡೆಗೆಣ್ಣು —
' ಒಪ್ಪಿದೆ ' ಎಂದಿತು ಹಣೆಗೆಣ್ಣು.
ನಾಗ ತೂಗಿತು ಹೆಡೆಯ, ತೂಗಿದಳು
ಅಲೆಗಳ—ಗಂಗೆಯೆಂಬ ಹೆಣ್ಣು.

ಗಣಪ ಚಾಚಿದ ಪುಟಾಣಿ ಕೈಯ
ಚಂದುಮಾಮ ಬಾ ಬಾ ಎಂದು
ರಾಮನ ಕರೆದರೆ ಭೀಮ ಬಂದವೊಲು
ಹಣೆಯುರಿ—ಭುಗ್ಗನೆದ್ದು ನಿಂದು—

ಚಿಕ್ಕ ಕೈಯಿ ಬಲು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೆದರಿತು
ಚುರಕ್ಕೆನಲು ಬಿಸಿಬಿಸಿಯಾಗಿ
ತೆಂಪುನೀರಿನಲಿ ಕೈಯ ಮುಳುಗಿಸಲು
ಗಣಪತಿ—ಗಂಗೆಯೆಡೆಗೆ ಬಾಗಿ

ಮುಟ್ಟುವಾಗ ಜಡೆಗಟ್ಟಿನೆಡೆಯ ನಡು-
ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ಮೇಲ್ ಹೆಣೆಬಿಚ್ಚಿ
ನಾಗರಾಜ ತಾನೊಮ್ಮೆ ಭುಸ್ಸೆನಲು
ಗೌರಿಯ ಕೊಡನು ಕಡುಬೆಚ್ಚಿ

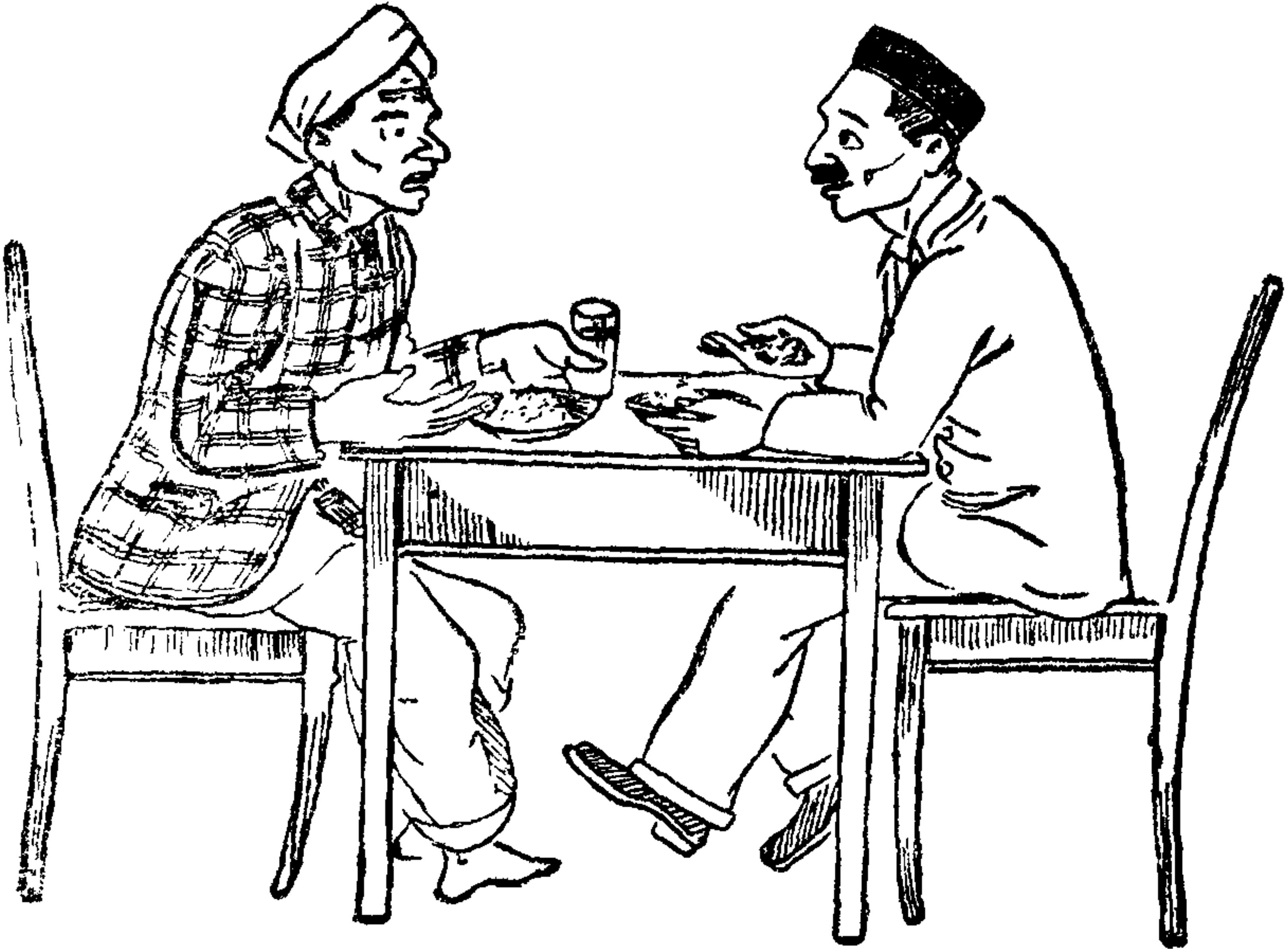
ಕೆಡುಬು ಮರೆತು ಓಡುತ್ತ ತಾಯಿಯ
ಸೆರಗಿನ ಮರೆಯಲಿ ಸೇರಿದುದ
ಕಂಡು ಗಂಗೆ ತಾನವನನೆತ್ತಿಕೊಂಡ್
' ಆಯೆನು ಕಡುಬಿಗು ಮೀರಿದುದ

' ಚಂದ್ರ ಕೊಡುವನು ಕೊಡಿಸುವೆ ನಾನು
ಚಿಂತೆ ಬೇಡ ಬಾ ಬಾ ಕಂದ '

ಎಂದರೆ ಚಂದ್ರನು ಬೆಳ್ಳನೆ ನಕ್ಕು
' ಅವೃತವಿದೆಕೊ ತಿನ್ ಕುಡಿ ! ' ಎಂದ

ಗಣಪ ಹಿಗ್ಗಿದ, ಮರೆತನು ಉರಿಯ,
ಮರೆತನು ಹಾವಿನ ಭುಸುಭುಸ್ಸು.
ಅವೃತವೊಂದನೇ ಮೊಗೆಮೊಗೆದುಂಡನು
ಸುರಿಯುತ ತೇಗುತ ಧರಾಧುಸ್ಸು !

—ಗುಂಡಯ್ಯ.

ನೋಡಿದಾಳು—ನಿನ್ನೆ 8 ಕಡಲೇಕಾಯಿ ಸಿಕ್ಕಿತು.
ಇವತ್ತು ಅಗಲೇ ಅರಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ !

ಮುಳುಬಾಗಿಲು ಸಂಧಾನ-೧೯೬೮

ಕೋಲಾರ . ಆ ೨೦ ಬೆಳಗ್ಗೆ. ಈ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮನವರು ತಮ್ಮ ಮಗನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು, ಗಂಟುಮೂಟೆಯೊಡನೆ ಬಿರು ಬಿರನೆ ನಡೆದರು. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಈ ಸಂಭವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಊಹಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಕೋಲಾರ : ಆ ೨೦ ಸಂಜೆ. ಶ್ರೀ ನಾಗಮ್ಮನವರು ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಡೆದು ಹೋದುದರಿಂದಲೂ, ಆಕೆಯ ಮುಖಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕೋಪದ ಕೆಂಬಣ್ಣ ಹರಡಿದ್ದರಿಂದಲೂ, ಆಕೆ ಗಂಡನ ಮನೆಯಾದ ಮುಳುಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೊರಟಿರುವರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಲರ್ಹವಾದ ವರಾರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೨೦ ಸಂಜೆ. ಕೋಲಾರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಲಿರುವ ಶ್ರೀ ನಾಗಮ್ಮನವರ ಪತಿ ಗುಂಡಪ್ಪನವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಬಾತ್ಮಿದಾರ್ಪ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದಾಗ, ಅವರಿಗೆ ಮಾತೇ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ತಮ್ಮ ಮಗನ ಮನೆಗೆ ಆಕೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆಂದೂ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ! ನಾಳೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಗಳು ಬಹಿರಂಗವಾಗಬಹುದೆಂಬ ಆಸೆ ಇದೆ.

ಕೋಲಾರ : ಆ ೨೧ ಬೆಳಗ್ಗೆ. “ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟರೋ, ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು ” ಎಂದು ಆಕೆಯ ಮಗ ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದಾನೆ. ಆತನ ಹೆಸರು ರಾಮಣ್ಣ. ಇಲ್ಲಿಯ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲೊಂದರಲ್ಲಿ ಗುಮಾಸ್ತೆಯಾಗಿದ್ದು ಪ್ರೈವೆಟ್ ಟ್ಯಾಷನ್ ಮುಖೇನ ಅಶನವಸನಾದಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದಾನೆ. ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಆಗಮನದಿಂದೀಚೆಗೆ ಮನೆಯ ಶಾಂತಿಗೆ ಹೇಳಲಸದಳವಾದ ಭಂಗ ಬಂದಿದೆಯೆಂದೂ, ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕ ಮನೋಭಾವಪೂರಿತಳಾದ ತನ್ನ ಗೃಹಿಣಿಗೂ, ಸನಾತನ ಧರ್ಮೋಪಾಸಿಕೆಯಾದ ತನ್ನ ತಾಯಿಗೂ, ಆಗಾಗ ಕದನ ಕಲಹಗಳಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದೂ ಆತ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವನು.

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೨೦ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟುಗಂಟೆ. ಶ್ರೀ ನಾಗಮ್ಮನವರು ಇನ್ನೂ ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಲಪಿಲ್ಲ. ಬಸ್‌ಮಾಲೀಕರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ, ಅವರು ಊರಾಚೆ ಕೆರೆ ಎರಮೇಲೆ ಇಳಿದರೆಂದೂ, ಕೂಡಲೇ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಇತರ ಇಬ್ಬರು

ಮಹಿಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಗೂಢವಾದ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೨೧ ಪ್ರಭಾತ. ತಾಯಿಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಅಪಮಾನ ಪಡಿಸಿ ಅಟ್ಟಿಸಿದ ಏಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರನೊಂದಿಗೆ ಯಾವ ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಭಾಷಣೆ ಸರಸ ಸಲ್ಲಾಪಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೀ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ದೇವರೆದುರು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ, ಕೆರೆಕಡೆ ಹೊರಟರು.

ಕೋಲಾರ : ಆ ೨೧ ಮುಂಜಾನೆ. ತಾಯಿಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಅವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯಿಂದಟ್ಟಿಸಿದ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನು ಸಂಸಾರ ನಡೆಸಲಾರೆ ಎಂಬ ನೆಪ ಹೂಡಿ, ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚದ ತಕ್ಕಡಿ ತೂಗಿಸಲು, ಶ್ರೀ ರಾಮಣ್ಣ ಆಕೆಯನ್ನು ತವರು ಮನೆಗೆ ರವಾನಿಸಲು ಗಾಡಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿರುವನಂತೆ.

ಕೋಲಾರ : ಆ ೨೧ ಏಳೂವರೆ ಗಂಟೆ. ಗಾಡಿ ಬಂತು.

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೨೧ ಪ್ರಭಾತ. ನಾಗಮ್ಮನವರು ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿಯೇ ಬಂದರಂತೆ “ ನನ್ನ ಪ್ರಯಾಣ ಸುಖಮಯವಾಗಿತ್ತು ” ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಆಕೆ ನಮ್ಮ ಬಾತ್ಮಿದಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಗಂಟುಮುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮನೆಯತನಕ ಹೊರುವಂತೆ ಬೇಡಿ ಕೊಂಡರು ಸಂದೇಶ ಯಾವುದನ್ನೂ ಈಗ ಕೊಡಲಾರೆ ಎಂದಳು.

ಕೋಲಾರ : ಆ ೨೧ ಎಂಟುಗಂಟೆ. ರಾಮಣ್ಣನವರ ಪತ್ನಿಯ “ ಬಲವಂತ ತವರೂರು ಪ್ರಯಾಣ ”ವನ್ನು ನೋಡಿ, ಆಕೆಯನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡಲು, ಬೀದಿಯ ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲ ಕಿಕ್ಕಿರಿದರು. ಆದರೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ವಿಷಮಿಸಲು ಬಿಟ್ಟರೆ, ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಚದ ಶಾಂತಿ ಭಂಗವಾಗಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಆಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ಉಳಿಸಿ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಕುದುರಿಸಲು, ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಸಮಿತಿ ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಖಾಲಿ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು.

ಕೋಲಾರ : ಆ ೨೩ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. ಶ್ರೀರಾಮಣ್ಣನ ಗೃಹಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಿತಿ ಇನ್ನೂ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೨೩ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಶ್ರೀ ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ತಾವು ಕೇವಲ ತಟಸ್ಥರಾಗಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ನಾಗಮ್ಮನವರ ಸಲಹೆಗಾರ್ತಿಯರು ಕೋಲಾರ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ನಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಬಾತ್ಮಿದಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾರೆ.

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೨೪ ಸಂಜೆ. ಮುಂದಿನ ಶುಕ್ರವಾರ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ಒಂದು ನಾಮಕರಣ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ “ ಕೋಲಾರ ರಾಮಣ್ಣ ಸಂಸಾರ ಪರಿ

ಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿಯು” ಮುಖಂಡೆಯರಾದ ಪಾತಮ್ಮನವರು ಬರಲಿರುವರೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸಮಾಚಾರ ಹರಡಿದೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಆಕೆ ಅನವರತವೂ ಪರಿ ಶ್ರಮಿಸುವರಂತೆ.

ಕೋಲಾರ : ಆ ೨೪ ಸಂಜೆ. ಇಲ್ಲಿಯ “ ಸೊಸೆ ಹಿತರಕ್ಷಣಾ ಸಂಘ ”ದವರು ರಾಮಣ್ಣನವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಭೆ ನಡೆಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬಹುದೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಎದುರುನೋಡಲಾಗಿಡೆ.

ಕೋಲಾರ : ಆ ೨೪ ರಾತ್ರಿ. ಅನಧಿಕೃತ ವದಂತಿಯೊಂದು ಹೊರಟಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆಯರ ಮನಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣಭೂತವಾದವು ಇವು— (೧) ಸೊಟ್ಟ ಬೈತಲೆ (೨) ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಪಾರ್ಕ್‌ಗೆ ವಾಕಿಂಗ್ (೩) ಅತ್ತೆಯ ಕಾಫಿಗೆ ನೀರು ಬೆರಸುವಿಕೆ (೪) ಸೊಸೆಯ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಿದ್ದೆ (೫) ಎದುರುಮನೆ ವೆಂಕಮ್ಮ ನಿಗೆ ಸಾಸುವೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು (೬) ಅರಶಿನ ಲೇಪನದ ಅಭಾವ, ಈ ಕಾರಣ ಗಳನ್ನು ಸಭೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ೩ ಮತ್ತು ೫ಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸೊಸೆ ಒಪ್ಪಿರುವರೆಂದೂ, ೬ನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿಸಲಾಗುವುದೆಂದೂ, ಮುಳುಬಾಗಿಲಿಗೆ ಗುರುವಾರ ಹೋಗಲಿರುವ ಸುಬ್ಬಮ್ಮನವರು ಸದರಿ ವಿಷಯಗಳಿಂದುಂಟಾದ ಯುದ್ಧ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೆಂದೂ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು.

ಕೋಲಾರ : ಆ ೨೫ ಸಂಜೆ. ಸಭೆ ಮತ್ತೆ ಸೇರಿ, ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿಸಿತು.

ಕೋಲಾರ : ಆ ೨೬ ರಾತ್ರಿ. ರಾಮಣ್ಣನವರಿಗೆ ಇನ್ನೆರಡು ಟ್ರಾಷನ್‌ಗಳು ಲಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಎರಡನೆ ಪಾಯಿಂಟ್‌ನ್ನು ತಾನು ಒತ್ತಿ ವಾದಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಆತ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ, ಮುಳುಬಾಗಿಲು ಶಾಂತಿ ಸಂಧಾನ ಜಯಪುರವಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣ ಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೨೭ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ. ಇಂದೇ ಆ ಶುಕ್ರವಾರ ಸಂಜೆ ೫-೩೦ಕ್ಕೆ ಸುಬ್ಬಮ್ಮನವರು ನಾಗಮ್ಮನವರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ಸಂಭವವಿದೆ ಎಂದು ಅನಧಿಕೃತವಾಣಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಕೋಲಾರ : ಆ ೨೭ ನಡುಹಗಲು. “ ಬಂದದ್ದೆಲ್ಲ ಬರಲಿ ! ಭಂಗಾರದಂಥ ಗಂಡ ಇರಲಿ ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಸೊಸೆ ಹಸನ್ಮುಖಿಯಾಗಿದಾಳೆ.

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೨೭ ರಾತ್ರಿ. ಸುಬ್ಬಮ್ಮನವರು ೬-೫ಕ್ಕೆ ನಾಗಮ್ಮನವರ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದರು. ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಏನೊಂದೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. “ ತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ”ಎಂದರು. ಇದು ಆಶಾದಾಯಕ

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೨೮ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. ಈ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸುಬ್ಬಮ್ಮನವರು ಕೇವಲ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಸಂಧಾನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿದ್ದರು “ ಹೋಗ್ರಪ್ಪ! ದಾರಿ ಬಿಡಿ ! ” ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಬಾತ್ಮೀ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಆಕೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸಂಧಾನ ಮುಂದು ಬೀಳುವ ಸಂಭವವೇ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಶಂಕಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಲಾರ : ಆ ೨೯ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ. “ ಸೊಟ್ಟು ಬೈತಲೆ ; ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಿದ್ರೆ ; ಇವೆರಡನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮ ಬಂದರೂ ಬಿಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ಸೊಸೆ ಒಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ ಬೀರಿಸುವರು ಇದಕ್ಕೆ ರಾಮಣ್ಣನವರ ಬೆಂಬಲವಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದು.

ಕೋಲಾರ : ಆ ೨೯ ಸಂಜೆ. ಈ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ರಾಮಣ್ಣನವರ ಮನೆಯಿಂದ ಸತಿಪತಿಯರ ಹೊಡೆದಾಟದ ಸದ್ದು ಕೇಳಿ ಬಂತು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಹಬಂದಿಗೆ ಬರ ಬಹುದೋ ಏನೋ, ಎಂದು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೩೦ ಸಂಜೆ. ಸುಬ್ಬಮ್ಮನವರೊಂದಿಗೆ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೋಲಾರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಾಗಮ್ಮನವರೂ ಹೊರಡಬಹುದೆಂಬ ಊಹೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ ಹೊಳೆದಿದೆ. ಆಕೆ ಬೆಳಿಗ್ಗಿನ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಎರಡು ಟಿಕೆಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ.

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೩೦ ರಾತ್ರಿ. ಇಲ್ಲ ! ಎರಡು ಟಿಕೆಟುಗಳೂ ಆಕೆಗೇ ಅಂತೆ.

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೩೦ ರಾತ್ರಿ. ಸೊಟ್ಟು ಬೈತಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟೇ ಬಿಡ ಬೇಕೆಂದು ಅತ್ತೆ ಹಠ ಹಿಡಿದಿರುವರಂತೆ.....ಏತನ್ ಮಧ್ಯೆ ಗುಂಡಪ್ಪನವರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಗೂ ಸಾಮರಸ್ಯ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆಯಂತೆ

ಕೋಲಾರ : ಆ ೩೦ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. ನಿನ್ನೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಜಗಳದ ಫಲವಾಗಿ, ಸೊಸೆ ಸೊಟ್ಟು ಬೈತಲೆಯನ್ನೇ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ದಿನ, ಅಂದರೆ, ಮಂಗಳವಾರ ಶುಕ್ರವಾರ ಧರಿಸಲು ಒಪ್ಪಿರುವಳಂತೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮುಳುಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಾತ್ಮೀದಾರರ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದು.

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೩೦ ರಾತ್ರಿ. ಸಂಜೆಯಿಂದ ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಉಪವಾಸ ವ್ರತವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವರಂತೆ. ಕಾರಣ ತಿಳಿಯದು. ಕೋಲಾರದ ಪ್ರಕರಣವೇ ಇರಬಹುದು.

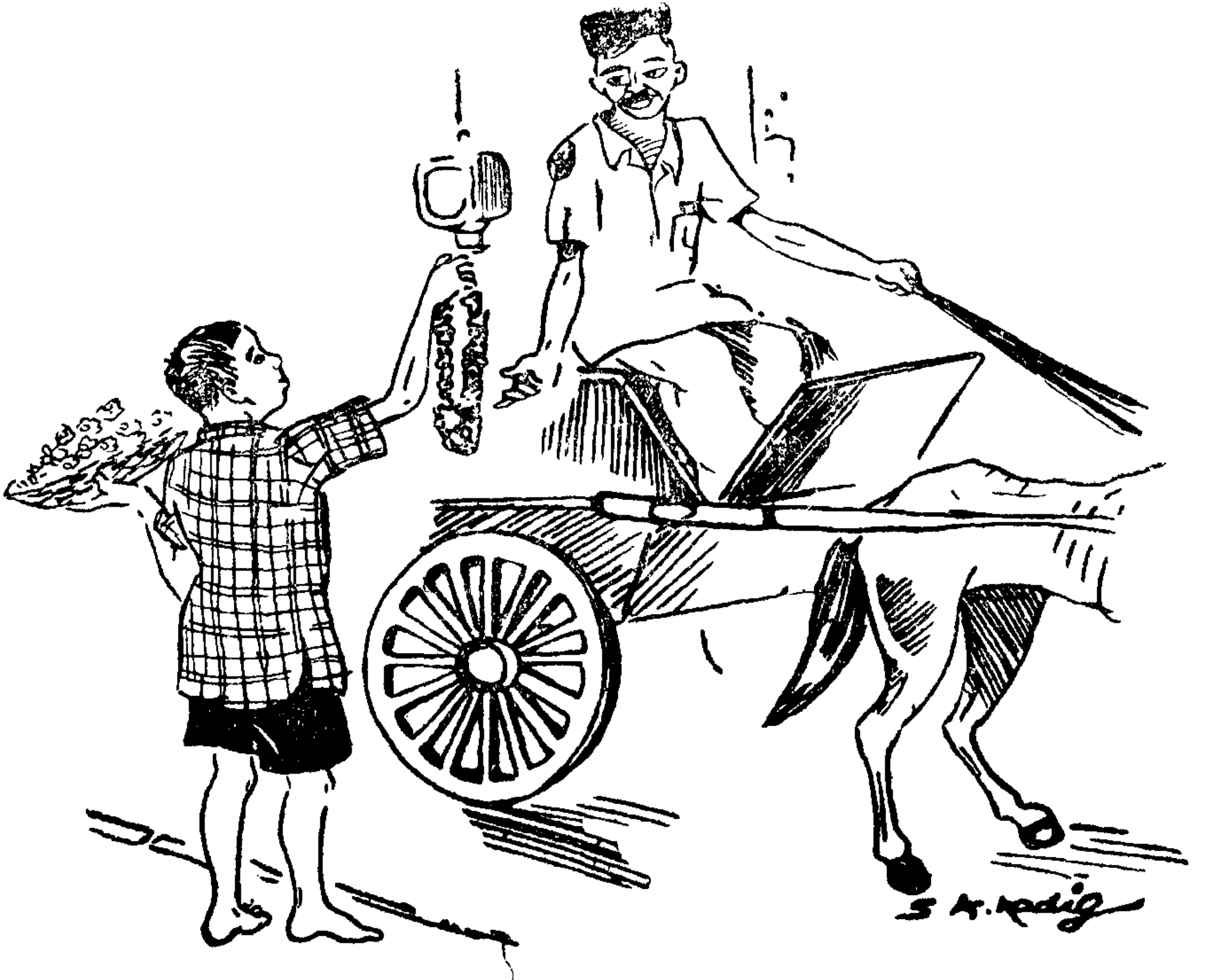
ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೩೧ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಉಪವಾಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರಂತೆ. ಕಾರಣ ತಿಳಿಯದು. ಕೋಲಾರದ ಪ್ರಕರಣದ ಮುಕ್ತಾಯವೇ ಇರಬಹುದು.

ರಾತ್ರಿ ...ಮಂಗಳವಾರ ಶುಕ್ರವಾರ ಈ ಎರಡು ದಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ
ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನಾಗಮ್ಮನವರು ಒಪ್ಪಬಹುದೆಂದು ನಂಬಲರ್ಹವಾದ
ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಮುಳುಬಾಗಿಲು : ಆ ೩೧ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. ಹೌದು ! ನಾಗಮ್ಮನವರೂ
ಸುಬ್ಬಮ್ಮನವರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು, ಒಂದೇಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ....ನಾಗಮ್ಮ
ನವರು ಒಪ್ಪಿದರು ! ಜೈ ! ೧ ಮತ್ತು ೪ ಪಾಯಿಂಟುಗಳ ಮೇಲೆ, ಚರ್ಚೆ
ನಡೆದಾಗ ಮುರಿದು ಹೋಗಲಿದ್ದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಸುಬ್ಬಮ್ಮನವರು ಬಹುತಂತ್ರದಿಂದ
ರಾಜಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆಗೆ ಉಭಯ ನಗರದವರೂ ಚಿರರುಣಿಗಳು.

— ಪಾಟಾಳಿ.

“ ಎಮ್ಮಯ ನಾಡು

ಕಲೆಯ ಬೀಡು ” —

ಗಾಡಿಯವನೂ ಮೆಚ್ಚಿ—

ಕುಚ್ಚುಕೊಳ್ಳುವ ನಾಡು —

ನಾಲಿಗೆಯಂತೆ 'ನಾಡು'

MA ಹಾSWA ಮಿ,

ಈGEN VONದು ಚLUVಲಿಯೊ ಭLIVಲಿಯೋ ಪ್ರಾRAMಭ
ವಾಗಿದೆ. ಏNENದರೆ ಲಿಂಗ್‌ವಿಸ್ವ್ಯK ಪ್ರಾVINಸಸ್‌ ANತ. ಅDHE
ನಾಡ್ರಾ ಆGUVಪಕ್ಷKKE, EE, NAನ್ನು ಲೇಖNA MUನ್‌ದKKE
ಕೆLASEKKE BAರBAಹುದು.

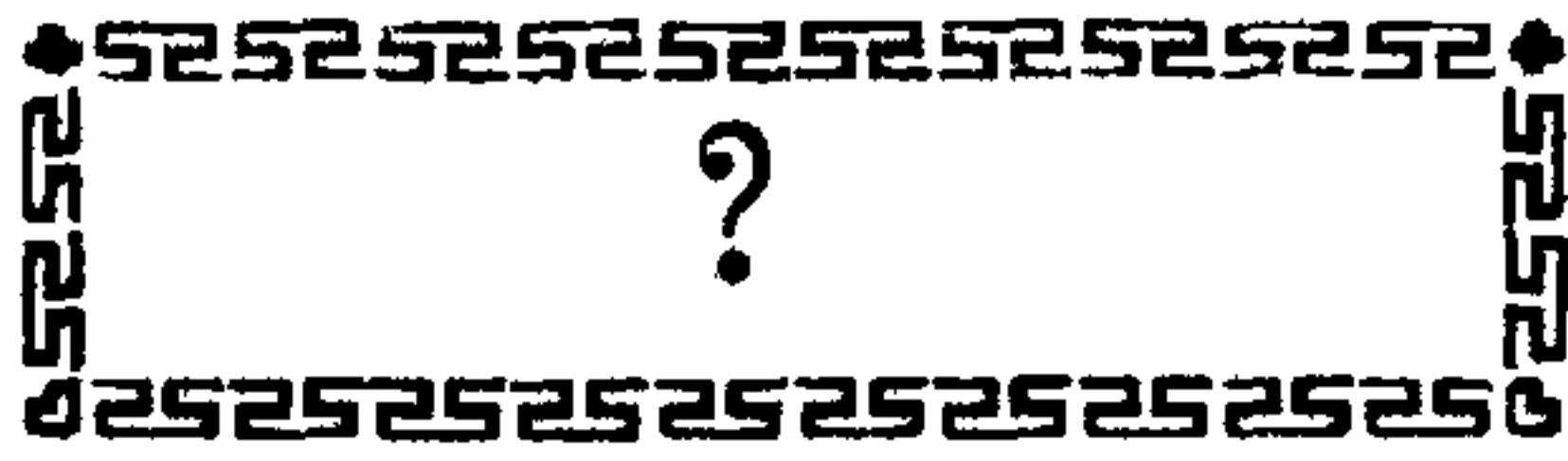
VOನ್‌DU VEಳೆ NAಮ್ಮ NAಡು ಪೂRತಿ ಕNNAಡೆ NAಡಾಯಿ
ತೆNNI. AAg ಇಂಗLEEಷು ಕಲಿತ ನಮGE ತಕ್ಷNA ಪೂRತಿ ಕNNAಡೆ
ಬರುವುದಿLLA. NAನ್ನು ಈ ಲಿPIಯNNA JAನ ಕಲಿತು ಕೊಂಡಾರೆ
AAGಅ KRAಮೇಣ ಮುಂದKKE ಪೂRತಿ ಕNNAಡೆ ಬಂದHE ಬರುತ್ತೆ.
ಅLLAವೇ? ನೀWAYE NOEಡಿ.

Eಇ ಕೆLASEವನ್ನು ಕೈLASEವಾSI 'ಕೈ' ರವಾರು ಸ್ವLPA ಮTTಿಗೆ
MAಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅDHAರೆ ನಾNU ಸ್ವLPAಮTTಿಗೆ ಅTHಅನ್ನು ಮುಂದು
VARIಸುತ್ತೇNE ಮಹಾSWAಮಿ.

ಇNತಿ, NAMHA
ಶNI.

[ಈ ಲೇKHAನ ಪೂRತಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿDARU ಯಾರRU ಓದು
VUದಿಲ್ಲ ಅLLAವೇ.]

(SAಮ್)

— 0 —

೩೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆ ; ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಐದುರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ತಿ ! ಗೊಂಬೆ ಕೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅತ್ತೆಯೋ, ಸನಾತನ ಧರ್ಮಪರಿಪಾಲಕಳು.

ಏನನ್ನಾಯ ! ಯಾರ ಹತ್ರ ಮೊರೆ ಇಡುವುದು ? ದೇವರೇ ಕೆವುಡು ; ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಿವರೀತ ಕೆಲಸ ; ಮನೆ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ವಿವರೀತ ದುರಾಸೆ.

ನಾನಿರುವುದು ಬಸವನಗುಡಿ ಭಾರಿ ಬಂಗಲಿಯೊಂದರ ಗ್ಯಾರೇಜಿನಲ್ಲಿ. ಅದರ ಒಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಮೊಳೆ ಹೊಡೆದು ಬಿಗಿದಿದಾರೆ , ಉಳಿದ ಒಂದನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಂಡು, ಮನೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನಡುವೆ ಎದೆ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಡ್ಡ ಗೋಡೆ — ಒಂದೇ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಲದ್ದು. ಅದರಮೇಲೆ, ಸಾಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಐದು ಟ್ರಂಕು ಗಳು. ಆಕಡೆ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ, ಅತ್ತೆ ಅಡಿಗೆಮನೆ ಉಗ್ರಾಣ ಊಟದ ಮನೆ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆ ಮಡಿಕೋಲು ಒರಳಕೆಲ್ಲು ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ದೇವರ ಮಂದಾಸನ..... ಇತ್ಯಾದಿ ಈ ಕಡೆ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಆಫೀಸ್ ರೂಮು, ದೂರು ಮಕ್ಕಳ ಆಟದ ಕೋಣೆ ನನ್ನ ಭಾವಮೈದುನನ ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಮು, ಬೆಡ್ ರೂಮು,.... ಇತ್ಯಾದಿ. ಆ ಕಡೆ ಅಡಿಗೆ ಹೊಗೆ ಊದುಕಡ್ಡಿ ಹೊಗೆ ; ಈ ಕಡೆ ಸದಾ ಮಕ್ಕಳ ಜಗಳ ಹೊಗೆಯಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಡೆ ಸೌದೆ, ಇದ್ದಿಲು, ಇಳಿಗೆ ಮಣೆ, ಇಲಿ ; ಈ ಕಡೆ, ತೊಟ್ಟಲು ತಂಬೂರಿ ಹಾಸಿಗೆ ಮೇಜು ಕುರ್ಚಿ ಈಸಿಚೇಯರು. ಒಂದು ನಾಯಿ ಮರಿ.

ಈ ಅವಾಂತರದ ಮಧ್ಯೆ, ಮೊನ್ನೆ ಗಣೇಶನನ್ನೂ ಕೂರಿಸಿದುವು ಅವಳಿಗೋ ಎಂಟು ತಿಂಗಳು, ತಿರುಗುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗ ಸಾಲದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆದರೂ, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನ ಅರಿಶಿನ ಕುಂಕುಮ ಕೋಸುಂಬರಿ ಪಾನಕ—ಬಿಡೋಕುಂಟೆ ? ಭಾವ ಮೈದುನನ ಮೇಜಿನಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರನ್ನ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿಸಿದೆವು. ನಾವೆಲ್ಲ ಅತ್ತೆಕಡೆ ಕಾಲು ನೀಡದೆ, ರಸ್ತೆ ಕಡೆಗೆ ಕಾಲು ತಿರುಗಿಸಿ ಮಲಗಿದೆವು. ನಾಯಿಮರಿಯನ್ನು ಆಜೆ ಬಿಸಾಕಿದ್ದುವು.

ಈಗ, ಈ ಗೊಂಬೆಯದು ಅವಾಂತರ ಬೇರೆ ! ಮೇಜಿನಮೇಲೆ ಗೊಂಬೆ ಕೂರಿಸಬಾರದು ಅಂತ ಭಾವಮೈದುನ ಕೂಗುತ್ತಿದಾನೆ. ಅವನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಹಿಂದೆಲ್ಲ ನವರಾತ್ರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಮುಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವರ್ಷ, ನವರಾತ್ರಿ ಕಳೆಯು

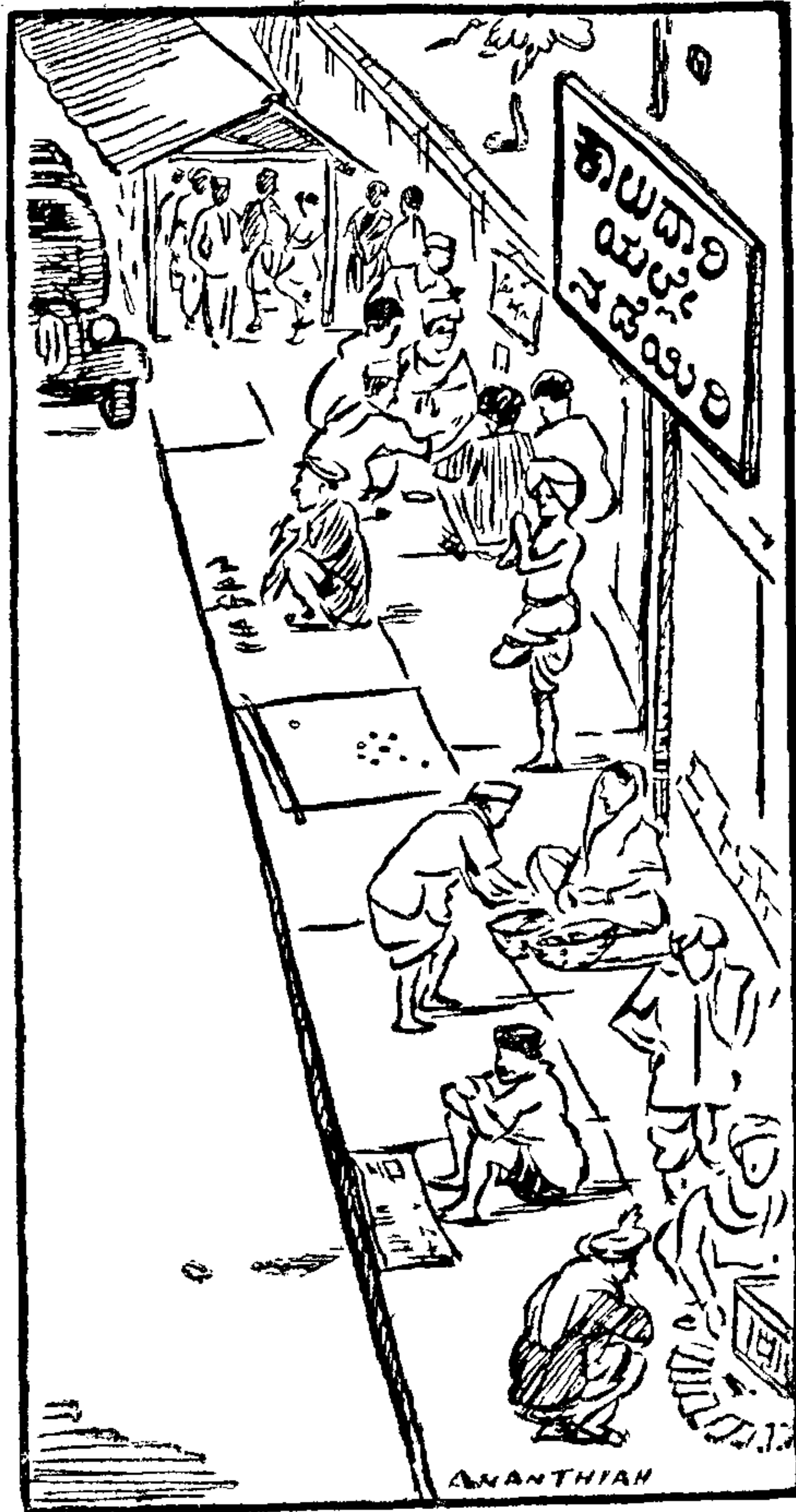
ತ್ತಲೂ. ಅಂತೆ. ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲ ಓದುತ್ತ ಕೂತಿರುತ್ತೇನೆ, ಅಷ್ಟು ಜಾಗ ನಿನಗೆ ಉಳಿತಾಯ, ಅಂತಾನೆ. ಆದರೆ, ಮೇಜು ಬೇರೇ ಬೇಕಂತೆ ಅವರಿಗೆ. ಅವನು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ?

ಸದ್ಯಃ, ಇವಳೇನಾದರೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಿದರೆ, ಆಕೆ ಅಷ್ಟು ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲೇ ದೇವರ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲೇ ಗೊಂಬೆ ಕೂರಿಸಿಬಿಡಬಹುದು.

ಎಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನ ಲೀಲೆ ! ಅವನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸುತ್ತಾನೋ, ನಡೆಸಲಿ. ನಾನೇನೋ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಎರಡು ಕೈನೂ ಇಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟು ಜಾಗ ಉಳಿಯುತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

— ಪಾಟಾಳಿ.

—o—

ಕ ಲ್ಪ ತ್ತು

ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಬರುತ್ತಿರುವ 'ಆತ್ಮ ಕಥೆ'ಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಮಲಗಿದ್ದೆ, ಮೊನ್ನೆ ಗಡುವಿನ ಜ್ವರದಿಂದ ಸುದಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಗಡುವಿನ ಜ್ವರ ಪೂರ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಸನ್ನಿ ಮುರಿದಿತ್ತು. ಆದರೂ ನಾನೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಆತ್ಮ ಕತೆ ಬರೆಯೋಣ ಎನ್ನಿಸಿತು. "ಕಲ್ಪಪತ್ತು" ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ತಂದೆ ಮೂವರು ತಾಯಂದರಿಗೆ ನಾವು ಹೂರೇ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು. ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರು ಬಡವರು, ಅಂದಮೇಲೆ ಬಲು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ. ಮಾನಸ್ಥರು. ಹಿರಿಯ ಮನೆತನದವರು. ನಾವು ಮೂವರೂ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕಡೇ ತಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದೆವು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ತಾಯಿಯರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಡಲು ಕಾಸಾಡಲೂ ಸಹ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಬಾಣಂತನಗಳಿಂದ ಬೇಸರಪಟ್ಟ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ತಾಯಿಗೆ ಇದು ಅನುಕೂಲವೇ ಆಯಿತು.

ಹದಿನೆಂಟಾದಾಗ ನನ್ನ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವೂ ಮುಗಿಯಿತು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೂ ಮುಗಿಯಿತು. ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಓನ್ನಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ. ಕಿರಿಯವ ಸೇಬೇ ಕಾಯಿ ಗಿಡದ ಮೇಲೇ ಇದ್ದ.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರಜೀವನ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಅಂತ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ದಿನ ಕಾಲುಚಾಚಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟರು. ಊರವರೆಲ್ಲಾ ಸ್ವೇಗು ಎಂದರು ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸ್ವೇಗಿಗೂ ಭಯ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವೇಗು ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಮೂರು ಜತೆ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾರಾನೂ ಹೊತ್ತಿವು.

ಹದಿಮೂರನೇ ದಿನ ಆದಮೇಲೆ ಹಳ್ಳೀಲಿ ಉಪ್ಪು ಹುಟ್ಟುಲ್ಲ ಎನ್ನೋದನ್ನು ಅರಿತು ಕೆಟ್ಟಪಟ್ಟಣ ಸೇರಿದೆವು. ಮನೇಲಿ ನಮ್ಮದಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಒಂದೇ ಆಸ್ತಿ ಒಂದು ಕಲ್ಪತ್ತು.

ಕೆಟ್ಟಪೇಟೆಗೆ ಬಂದು ನಾಳು ಬಿದ್ದ ಭತ್ರದ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ ಅರಳಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದುಕೊಂಡೆವು ಕಲ್ಪತ್ತು ಸಮೇತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬಾಕೆ

ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಗುಂಡುಕಲ್ಲಿಗೆ ತನಿ ಎರೆದು ಹೋದಳು. ಅರ್ಧ ಹೋಳು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಳು. ದಿನಾಗಲೂ ಹೀಗೇ ಆಗತೊಡಗಿತು. ಕಡೆಕಡೆಗೆ ಬಂದ ಮಹಾತಾಯಿ ನನ್ನ ಗಡ್ಡವನ್ನು ಹಳೆಯ ಹರಿದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನೂ ಸಾಧು, ಹಿಮಾಲಯದ ಕಡೆಯವನು ಎಂದುಕೊಂಡಳೋ ಏನೋ, ಮಗುವಿಗೆ ಎಳೆವು, ಏನಾದರೂ ಮೂಲಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡಿ ಎಂದಳು. ತೆಂಗಿನ ಜುಂಗೇ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದದ್ದು ಅದನ್ನು ಕಲ್ಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು, ಕೊಟ್ಟಿ. ಔಷಧಿ ಮಗುವಿಗೆ ಹಿಡಿಯಿತು ಅಂದಿ ನಿಂದ ನಾನು ಮೂಲಿಕೆ ವೈದ್ಯನಾದೆ. ನನ್ನ ಔಷಧಿ ಹಿಡಿಯದೆ ಇದ್ದವರನ್ನು ಆ ಗುಂಡುಕಲ್ಲಿಗೆ ಆಕಡೆ ಕೂತಿದ್ದ ನನ್ನ ತಮ್ಮನಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆತ ಅದೇ ಜುಂಗನ್ನು ಬೆಲ್ಲದೊಂದಿಗೆ ಕಲಾಯಿಸಿ, ಯುನಾನಿ ಅಂತ ಔಷಧಿ ಶುರುಮಾಡಿದ.

ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೀವನ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮೂರನೆಯವ ಜೇಪೆಕಾಯಿ ಮರದ ಹಂಬಲು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ಜೀವನ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊ ಎಂದು ಖಂಡಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಬೇಕಾಯ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ, ಪೇಟೆ ಉಡುಪಿನ ಮೇಲೆ ಭ್ರಮೆ ಬಂತು. ಎಷ್ಟೇ ಆಗಲಿ ಹುಡುಗ ಬುದ್ಧಿ. 'ಕ್ರಾಪು' ಬೇರೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಅವನನ್ನು ಒಂದು ಭತ್ತದ ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆವು. ಕಪ್ಪು ಕನ್ನಡಕ ಹಾಕಿದೆವು. ಒಂದು ಸ್ವೇತೋ ಸ್ಕೋಪು ಅವನ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿದೆವು. ಒಂದು ಡರ್ಜ್ ಖಾಲಿ ತೀಷೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು, ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕಲ್ಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಅರೆದಮೇಲೆ ಕಲ್ಪತ್ತು ತೊಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ನೀರನ್ನು ಆ ತೀಷೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬಿದೆವು. ಅವನ ಅರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಅರೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಅರೆ ಕನ್ನಡ ಹೀಗೆ ಒಂದೂವರೆ ಭಾಷೇಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಲಾರಂಭಿಸಿದ ಜನಮರುಳೋ ಜಾತ್ರೆಮರುಳೋ! ನೋಡಿ. ಜುಂಗು ಅರೆದ ನಾನು ಬೇಡವಾದೆ ಜುಂಗಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದವ ಹಿಂದೆಬಿದ್ದ. ಕಲ್ಪತ್ತು ತೊಳೆದ ನೀರಿನವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯನಾದ.

ಒಬ್ಬರ ಹತ್ತಿರ ರೋಗಿ ಬೇಸರಪಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಕೂಡಲೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎನ್ನಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆವು

ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅರಳಿಮರಾನ ನಾನೂ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಮೊನ್ನೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆವು. ವರಾಂಡಾ ಇದ್ದ ಭತ್ತಾನ ಕಿರಿಯವ ಕೊಂಡುಕೊಂಡ, ನಾನೊಂದು ತಾಮ್ರದ ಉಂಗುರ ಕೊಂಡೆ ಬೆಲ್ಲದ ಜುಂಗಿನಹ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳ್ಳಿ ಉಂಗುರ ಕೊಂಡ. ಕಿರಿಯವ ಚೆನ್ನದ ಮುಲಾ ಮಿನ ಉಂಗಾರಾನೇ ಕೊಂಡ

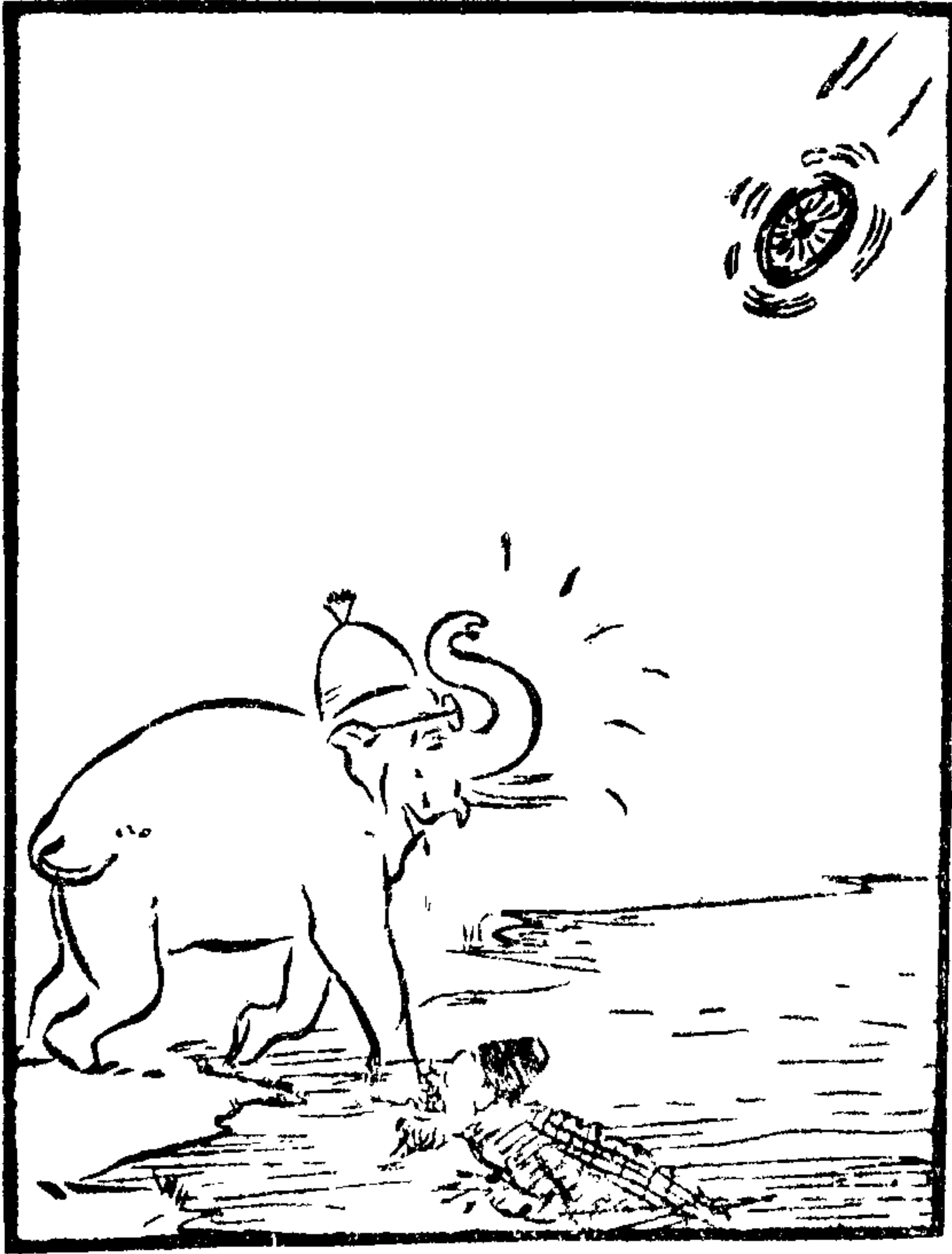

ಷಹರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪರಿಚಯ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಗುಪ್ತವ್ಯಾಧಿಗಳಿಂದ ಬಹಿರಂಗ ವ್ಯಾಧಿಗಳ ತನಕ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಎತ್ತಿದ ಕೈಗಳು ನಮ್ಮವು. ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಕೆಲವು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಪ್ರಗತಿ ಕತೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವರು.

ಈಗ ಮೂವರೂ ಸೇರಿ ರಾತ್ರಿ ವಾಸಮಾಡಲು ಒಂದು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೇವೆ. 'ಕಲ್ಪತ್ತು' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ

ಮೊನ್ನೆ ಏನೋ ಗಾಳಿ ವರ್ತಮಾನ. ವೈದ್ಯಕೀಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ. ನಮ್ಮನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೋ ? ನಮಗೂ ನಿಕರವಾದ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟೀಬಿಡುತ್ತಾರೋ ? ನೋಡಬೇಕು !

ಕಲ್ಪತ್ತಿರೋತನಕ ಖಾಲಿ ಕೇಷೆ ಇರೋತನಕ ಭಯವೇನು ಬಂತು ?

ಮಕರೇಂದ್ರನ ಮೋಕ್ಷ ಹಾದು ?

ಜಿಜಾಮೇಂದ್ರನ ಮೋಕ್ಷವೋ ?

ಮ ಸಾ ಜ್ಞ

— ೧ —

ಪ್ರಾಣೇಶ ಸೊರಗಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಸತ್ತು ಸುಣ್ಣವಾಗಿ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಸಿಗೆ ಸುರುಳಿಗೆ ಒರಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನಾನು ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ನೊಣ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಕಾಲ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ ರೈಲು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ಲೇಟೆಂದು ಸ್ಪೇಷ್‌ಮಾನ್ಸ್‌ರು ಬರೆದು ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು ಊರೊಳಗೆ ಹೋಗೋಣ ಬಾರೊ ಮಹರಾಯ ಎಂದರೆ “ ನೀನುಬೇಕಾದರೆ ಹೋಗು— ಊರೊಳಗಾದರೂ ಹೋಗು ಸುಡುಗಾಡಿಗಾದರೂ ಹೋಗು — — ನಾನು ಮಾತ್ರ ರೈಲು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷ ಲೇಟಾದರೂ ಇಲ್ಲೇ ಕಾದಿದ್ದು ಊರು ಸೇರವವ — — ” ಎಂದು ಅಪಸ್ಮಾರತನದ ಮುಖಮಾಡಿಕೊಂಡು ವದರಿದ. “ ಹೊಲಸು ನೋಡಲಾರೆ— ಈ ಕಾರ್‌ಪುರ — ಈ ಆಗ್ರ — ಈ ಕಾಶಿ — — ” ಎಂದು ಚಿಟ್ಟನೆ ಚೀರಿಬಿಟ್ಟ. ತಕ್ಷಣ ನಾನು ಅವನ ಕನ್ನಡಕ ತೆಗೆದು ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೆ - - ಕೊಂಚ ಸ್ತಿಮಿತಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಕನ್ನಡಕ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡ ಕೂಡಲೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಾಗಲು ಅವನ ನೆತ್ತಿಯ ಪಿತ್ತ ಇಳಿದು ಕೊಂಚ ಸ್ತಿಮಿತಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಘಾಳಿ ಹಾಕೊಳ್ಳಲ್ಪಯ್ಯಾ ಎಂದು ಕೈಲಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಎಸೆದೆ. ತಡವರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಒರಗಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಆಳವಾಗಿ ಏನನ್ನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಮಲಗಿದ

ನಾನು ಎಷ್ಟುಹೊತ್ತು ನೊಣ ಹೊಡೆಯಲಿ ? “ ಪ್ರಾಣೇಶ - - ಏ ಪ್ರಾಣಿ - - ಪ್ರಾಣಿಲೊ - ಮಾತಾಡೊ - ಅರೆ - - ಇದೇನು ಬಂತೊ ನಿನಗೆ - - - ಲೇ - ಧೂ ತೆರಿಕೆ - - - ” ಎಂದು ಕುಲುಕಿ ಗುದ್ದಿದ ಮೇಲೆ “ ಅಯ್ಯಾ ಸುಬ್ಬರಾಯ, ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು ನಾನು ಊರೊಳಕ್ಕೆ ಬರೋಲ್ಲ - - ನನ್ನ ಸತಾಯಿಸದೆ ನೀನು ಸುಮ್ಮನೆ ನೊಣ ಹೊಡೆಯೋದಾದರೆ ಇರು ಇಲ್ಲಾ ತೊಲಗು - - - ” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಒರಗಿಬಿಟ್ಟ.

“ - - ಅಲ್ಲಕಣೊ - ಊಟನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬರೋಣ ಕಣಯ್ಯ - ಇನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಹೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ - ಈ ಹಾಳು ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಸಾಯ ಬೇಕು - - ”

“ : . ಸಮೂಸ - ಧುಮ್ರ - ಲಸ್ಸಿ - ಪಪ್ಪಡ್ - ರುಂಗ್ರಿ - ಪರೋಟ - ಚುಗುಡಿಯ ಚೆಟ್ಟಿ - ರಸ್ಕುಲ್ಲ - ಕ್ಯಾ ಮಾಂಗ್ತುಣೈ - - - ಏನು ತಿಂದು ಸಾಯ್ತಿ ಬೊಗೊಳೊ ಏನಿದಂತ ಊಟಮಾಡಲಿ. ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತುರುಕಿ ದರೆ ಮತ್ತೂ ಪರೋಟ - ಚೆಟ್ಟಿ - - - ”

“ ಏನುಮಾಡೋದಯ್ಯ - ತಿಳಿಸಾರು ಹುಳಿಯನ್ನು ತಿಳಿಮಜ್ಜೆ ಇಡಿ ಪ್ರಸಂ
ಚಾನೆ ತಿನ್ನು ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿಗೋದೆ ಇದು - - - ”

“ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ. ಈ ಜನಕ್ಕೆ ತಿನ್ನೋಕೆ ಬರೊಲ್ವಲ್ಲೋ - ಒಂದು ಬೂದು
ಗುಂಬಳದ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಹುಳಿ, ಆಂಬಡೆ - ಅರದು ಹುರದು ಹುಳಿ - ಬಿಸಿಬೇಳೆ -
ಯಾರಿಗುಂಟು ಯಾರಿಗಿಲ್ಲ - ಉಪಾಸ ಇದ್ದು ಊರುಸೇರೇನು - ಈ ಧೂಮ್ರ
ಬೇಡಯ್ಯ ”

“ ನಾನು ತಿಂದುಕೊಂಡು ಬರ್ತೀನಯ್ಯಾ - ನಿನಗಂತು ಕರ್ಮ ”

“ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಮೆಂಟ್ ರೂಮಿನಿಂದ ಒಂದು ಸೋಡ - - ಒಂದು - - -
ಬಾಟ್ಲೆ ತಂದುಬಿಡು ಕುಡಿದು ಹಾಗೇ ಬಿದ್ದೊತ್ತಿನಿ - ಬಿಜವಾಡ ಬರೋವರೆಗೂ -
ಅಲ್ಲಿನ ಊಟ ಬೀಳೋವರೆಗೂ ನಾನೇನೂ ಒಲ್ಲೆ - ”

“ ಹಾಗೇ ಮಾಡು ಮಹಾರಾಯ - ನಿನಗ್ಯಾರು ಹೇಳಾರು ” ಎಂದು
ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದೆ ಬಿಸ್ಕುಟು - ಬ್ರೆಡ್ಡು - ಪರೋಟ - ಅದು ಇದು ತಿಂದು
ಹಸಿವು ಕಳಕೊಂಡು ಬಾಟಲ್ ಸಮೇತ ಪ್ರಾಣೇಶನ ಬಳಿ ಬಂದಾಗ - ಹೊರ
ಳಾಡುತ್ತಾ ವದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿ. ವೆಟ್ಟಿಗೆ ಇಂದ ಲೋಟ ತೆಗೆದು ಎರಡೂ
ಬೆರಸಿ - ಕುಡಿದು ಮತ್ತೆ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟು. ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿ ಮತ್ತೆ ಕುಳಿತ

“ ತಲೆ ನೊಯ್ತಾ ಇದೆ ಕಣೋ - ಸುಬ್ಬ! ಕೊಂಚ ಕನ್ನಡಕ ಕೊಡು - ಅರರೆ
ಮೆತ್ತಗೆ ಕೆಡವಿಯ ಎಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ತೆತ್ತರೂ ಈಗ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲ - - ಹಾಂ - -
ಈಗ ನೋಡು ಕೊಂಚ ಸ್ತಿಮಿತಕ್ಕೆ ಬಂತು ನೋಡು - ಕಣ್ಣುರಿ . ಬೆನ್ನು ವುರಿತ
ಇದೆ ನೋಡು ಫಿಣಿ ಫಿಣಿ ಫಿಣಿ ಅಂತ ಹೊಡಿತಾ ಇದೆ - ಕಾಲೆಲ್ಲಾ ಸೆಳತ - -
ನಾಹೇಳೋದು ಕೇಳಸ್ತಾ ಇದೇನಯ್ಯಾ - - - ಎದುಬ್ಬ - ಅವೃತಾಂಜನ - - ”

“ ಹೇಳು ಹೇಳು - ನಿನ್ನ ಯಾವ ಅಂಗ ಸರಿಯಾಗಿದೇಂತ ಹೇಳಿಬಿಡು.
ಅಂದರೆ ಮಿಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲಾ ರಿಪೇರಿ ಆಗಬೇಕೊಂತ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ - - ತಾರೊ ಇಲ್ಲಿ
ಆ ಕನ್ನಡಕಾನ ಸುಮ್ಮನೆ ಮುದುಡಿಕೊಂಡು ಮಲಗು, ತೈಲು ಬಂದಾಗ ಎಬ್ಬಿ
ಸ್ತೇನೆ - - - ”

“ - ಅದೇನಯ್ಯಾ ಅವನು ಆತನ ತಲೆ ನೀವುತ್ತು ಇದಾನಲ್ಲ ಆಗಿನಿಂದ - - ”

“ - - ಅದು ಮಸಾಜ್ ಕಣೋ - ನಿನ್ನ ತಲೆನೋವು ಬೆನ್ನುಶೂಲೆ ಹೋಗ
ಬೇಕಾದರೆ - ಮಸಾಜ್ ಮಾಡಿಸಿ ಬಿಡು - - ”

“ - - ನಿಜವಾಗಲೂ ? ? - - ”

“ - - ಹೌದುಕಣೋ - ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ಸಾಗಿ 'ಆ ಪೈಲ್'ವಾನನ ಹತ್ತಿರ ನೀವಿ ಸಿ ಬಿಡು, ನೋವು ಗೀವು ಎಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾಗಿ ಹಾಯಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಬರುತ್ತೆ ”

“ ಹಾಗಾದ್ರೆ ಕರಿಯೋ ಆತನ್ನ - ಈ ನೋವು ತಡಿಲಾರೆ - - ”

“ ಎ ಮಸಾಜ್ ಬಾಬು, ಇದರ್ ಆವ್ ” ಎಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಬಗೆಯ ಶೀಶೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲಕ್ಕಾರು ರಂಗಿನ ತೈಲಗಳನ್ನು ಅಲಂಕಾರವಾಗಿ ಪೇರಿಸಿ ಕೊಂಡು - ರೀವಿಯಿಂದ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದವನನ್ನು ಕರೆದೆ ಅವನೊಬ್ಬ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಪೈಲ್‌ವಾನ್ - ಬಂದು “ ಮಸಾಜ್ ಮ್ಯಾಂಗ್ರಾಹೈ ಕ್ಯಾ ಬಾಬು ” ಎಂದು ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದ - ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಾಣೇಶನನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ ಪ್ರಾಣೇಶ ಕನ್ನಡಕ ಕೊಂಡು ಎಂದು ಬಡಕೊಂಡರೂ ನಾನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಕೆಂಚು-ಮೀಸೆಯ ಬಾಗುಮೂಗಿನ ಕೆಂಪು ಕಣ್ಣಿನ ಪೊದರು ಹುಬ್ಬಿನ ಅಜಾನುಬಾಹು ರಿಟೈರ್ಡ್ ಪೈಹಿಲ್ವಾನನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೇಡವೆಂದು ಚೀರಿ ಬಿಡುವನೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದಿದ್ದೆ, ಪ್ರಾಣೇಶನ ಬುರುಡೆಯನ್ನು ಟಪಟಪನೆ ಎರಡು ಕೈಗಳ ಮೂರು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಬಡಿದ “ ಷಿಪರೀತ ತಲೆಶೂಲೆ - ಇಲ್ಲಿ - ಇಲ್ಲಿ ಈಕಡೆ - - ಹಾಂ - - ” ಮುಂತಾಗಿ ಪ್ರಾಣೇಶ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ನೋವಿನ ಜಾಗ ಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು ಹಾಗೇ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತೆ.

ಅದೊಂದು ವರಸೆ - ತಾಳ ಲಯ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ ಎರಡು ಕೈಗಳಿಂದ ತಾ ದಿನ್ ದಿನ್ ನಾ ತಾದಿನ್ ದಿನ್ ತಾ ಎಂದು ಬುರುಡೆಯ ಎರಡು ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಎರಡು ತೊಟ್ಟು ತೈಲ ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲನೇ ಪಾದದ ಎರಡನೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು. ಪ್ರಾಣೇಶನಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿ ಕಂಡಿರಬೇಕು - ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸಿದ. ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಪತಂಗದ ರಕ್ತೆಯಹಾಗೆ ಅಲುಗಿಸುತ್ತಾ ತಲೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಆಡಿಸಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಠಪೀರ್ ಎಂದು ನಡುನೆತ್ತಿಗೆ ಕುಕ್ಕಿ ಮತ್ತೆ ನವಿರಾಗಿ ತಲೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಬೊಳ್ಳಿಸಿ ತನ್ನ ಚತುರತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ. ಪ್ರಾಣೇಶ ಭೇಷ್ ಅನ್ನು ವವನಂತೆ ಹಲ್ಲುಗಿರಿದ. ಅವನು ಕೂಡಲೆ ತಟಕ್ಕನೆ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಎಡಬಲ ನರಗಳನ್ನು ಹೆಬ್ಬಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನೀಲ ಗಿರಿ ತೈಲದೊಡನೆ ವತ್ತಿ ನೀವುತ್ತಾ ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಧಡಕ್ಕನೆ ನೆತ್ತಿ ಕುಕ್ಕಿದ. ಪ್ರಾಣೇಶ ಅದೇನೋ ಹೇಳಲು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟ - “ ಸಬ್ ರೀಕ್ ಕರ್ ದಿಯೇಗ - ಹಂ ಪೈಹಿಲ್ವಾನ್ ಥ ” ಎಂದು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ವರಸೆಯಾಗಿ ಹಾಕಿದ ಪಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು— ತನ್ನ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾಣೇಶನ ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ತಂದು ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನೂ ಹೆಣೆದು ತಲೆಯನ್ನು ಸರಕ್ಕನೆ ಮುರಿದ - ಲಟ ಲಟ ಲಟ ಎಂದು ನೆಟಕೆಗಳೆರಡು ಉದುರಿದವು “ ಅಯ್ಯಯ್ಯ ” ಎಂದು ಕೂಗಿದ. “ ಕುಚ್ ನೈ ಸಾಬ್ - - ಹಂ ರೀಕ್ ಕರೇಗ— ” ಎಂದು

ಪ್ರಾಣೇಶನ ಬಲಗೈಯನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರಿವಿದ - -
 ಅಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆ ಲಟಕ್ ಎಂದಿತು. “ ಅಟ್ಟ್ಯ - ಸುಬ್ಬಾ - ಹ್ಯಾಗೊ ಈ ಮಹ
 ರಾಯನಿಂದ ಪಾರಾಗೋದು - ಸುಮ್ಮನೆ ಘೂಳಿನೆಲ್ಲಾ ಮುರಿದ್ಬಾಕ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ-”
 ಎಂದು ನೀರು ತುಂಬಿದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಹೇಳಿದ ಅವನಿಗೆ ಹಿಂದಿ ಬರದು. ನನಗೆ
 ಹರುಳುಮುರುಳು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಜಟಕಾದವರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತಾಡಿ ಮಾತ್ರ
 ಅಭ್ಯಾಸ - - “ ಜೀ - ಬಂದ್ ಕರೊ - - ಬಸ್ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. “ ಅಪ್
 ಕ್ಯಾ ಸಾಬ್ - - ಎ ಮಹರಾಜ್ ನೆ ಚುಪ್ ಹೈ - ತುಂ ಕೈಂನ್ ಸತಾತಹೈ - - ”
 ಎಂದು ಕೆಂಗಣ್ಣು ಮಾಡಿ ನನ್ನ ದುರುದುರು ನೋಡಿ ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಮಿಸೆ ಹುರಿ
 ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ. ನಾನೇನು ಮುಂದೆ ಹೇಳಲಿ ? ಮತ್ತೆ ಹಸುರು ತೈಲ ಕೈಗೆ
 ಸವರಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣೇಶನ ಅಂಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಬೆನ್ನು ಹುರಿಗೆ ಬಳಿದ. ಬೆನ್ನು
 ಹುರಿಯ ಪ್ರತಿಮೂಳೆಯನ್ನೂ ಲಟ್ ಲಟ್ ಎನಿಸಿದ. ಪ್ರಾಣೇಶನ ಕಣ್ಣಿಂದ
 ಹನಿಯೊಂದು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದದ್ದು ನಾನು ಕಂಡೆ. ಇನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದು ಸರಿ
 ಯಲ್ಲವೆಂದು - - “ ಜೀ - - - ಅರೆ - - ಜೀ ಜರ್ನ ಸುನೊ ಏ ಮಹರಾಜ್ ಕು
 ಮಸಾಜ್ ಬಸ್ - - - ತುಂಕ್ಯಾಮಾಂಗ್ತಾಹೈ ವೈಸ್ ಬೋಲೊ ” ಎಂದು ಅವನ
 ಮುಖದ ಹತ್ತಿರ ಬಗ್ಗಿ ಸಮಾಧಾನ ಮುಖದಿಂದ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿದೆ. “ ಅಪ್
 ಕ ಮರ್ಜಿ - - - ” ಎಂದು ಬೆನ್ನು ಹುರಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ಕು ನೆಟೆಕೆ ಮುರಿದು
 ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಂತ. ಪ್ರಾಣೇಶ ಕನ್ನಡಕ ಕೇಳಿದ - ಕೊಟ್ಟಿ - ಹಾಕಿಕೊಂಡ
 ವನೇ ಪೈಹಿಲ್ವಾನನ ಆಕೃತಿ ಕಂಡು ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದ - ಕೂಡಲೆ ಪೈಲ್ವಾನ್
 ಬಂದು ನೆತ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೋ ತೈಲ ತಿಕ್ಕಿ - ನೀರು ಸವರಿದ. ಪ್ರಾಣೇಶ ಕಣ್ಣುಬಿಡು
 ವುದ ರೊಳಗೇ ನಾನು ಅವನ ಕನ್ನಡಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪುನರ್ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ
 ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

“ - ಸುಬ್ಬ - - - ಅವನಿಗೆ ನೀನೇ ಏನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿಬಿಡಸ್ವ - -
 ನನಗೆ ಮುಖ್ಯ ನಿದ್ರೆ ಬರೊಹಾಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡು - - ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು
 ಬದುಕೋದು ಕಷ್ಟ - - ”

“ - - ಕ್ಯಾ ಪೈಲ್ವಾನ್, ಏ ಸಾಬ್ ಕು ನೀಂದ್ ಬರ್ನೆ ಕು ದವಾಹೈಕ್ಯಾ -?”
 ಎಂದೆ ಒಂದು ಗುಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಪ್ರಾಣೇಶನ ಸಲಹೆಮೇರೆಗೆ ನಾನೂ ಒಂದು
 ಗುಳಿಗೆ ಅವನಿಂದ ಕೊಂಡೆ - ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ತುಟಿ
 ಹಿಟಕ್ ಎನ್ನದೆ ಹೊರಟು ಹೋದ.

ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಗಾಢನಿದ್ರೆ ಬಂತು. ಅಂತಹ ನಿದ್ರೆ ನಾನು
 ಹುಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ.

ಎದ್ದಾಗ ಮತ್ತೆ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಕಾಫುರದ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ ಪ್ರಾಣೇಶ ಕನ್ನಡಕಕ್ಕೆ ತಡಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಸ್ತ್ರೀಕು ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆ - ಎಲ್ಲಾ ಮಾಯ ವಾಗಿತ್ತು. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ಲೇಟಿನ ಗಾಡಿ ಬಂದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಸ್ವೇಷವಾಸ್ಪರು ಮತ್ತೆ ರೈಲು ಇಷ್ಟತ್ತು ಗಂಟೆ ಲೇಟ್ ಎಂದು ಬರೆದು ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರು. ಪ್ರಾಣೇಶ ಎರಡನೆ ಬಾರಿ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದ— ಮತ್ತೆ ಎಳಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಮೇಲೆ ಹಸಿವು ಸಂಕಟ. ಏನಾದರೂ ತಿನ್ನಯ್ಯಾ ಎಂದೆ - “ ಧೂಮ್ರ - ಲಸ್ಸಿ - ಸಮೂಸ - - ಧೂತ್ ” ಎಂದು ವಾಕರಿಸಿದ. ಎರಡು ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು - ಒಂದು ಸೇಬು ತಿಂದ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಲು ತಡವರಿಸಿದಾಗಲೇ ಪರ್ಸು ಹೋದದ್ದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು ನಾನು ಕೊಡ್ತೇನೆ ದುಡ್ಡು ಎಂದು ನಾನು ಜೇಬು ತಡಕಾಡಿ ಸುಸ್ತಾದೆ. ನನ್ನ ಪರಸ್ಸು ಮಂಗಳಮಾಯ. ಆ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಪೈಲ್ವಾನನೇ ಮೈಕೈಮುರಿದು ನಿದ್ರಾಗುಟಕ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ತ್ರೀಕು - ಹಾಸಿಗೆ ಪರ್ಸು - ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ.

“ - - ಸುಬ್ಬ ಹೇಗೋ ಊರು ತಲೆಬೋದು - - ಈ ಪರಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಾರೊಂದು ಡಿಕ್ಕಿಗೆ - ಹಲ್ಲುಕೆರಿಬೇಕು - ಮಸಾಜ್ ! ನೀನೇ ಕಣೋ ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಕಾರಣ - - ಧೂ ನನ್ನ ಮನೆ - - ”

“ ಪ್ರಾಣೇಶ - - ಬೈದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ - - ಹೇಗೆ ಊರು ಸೇರೋದು ಸಾವಿರದೈನೂರು ಮೈಲಿ - - ”

“ ಹೇಗೋ ? - - ”

“ - - ಹಾಂ - - ಹೇಗೂ ನಿನ್ನ ಕನ್ನಡಕ ತೆಗೆದಿದ್ದೇ - - ನನ್ನ ಬೆನ್ನು ಹಿಡಿಕೊ. ಅದೊಂದೆ ಒಂದು ದಾರಿ - - ಬೇರೆಗತಿನೇ ಇಲ್ಲ - ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚೊ - - ಧರಮರೆ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಶಿವಾ - - ತಿರುಮಲೆ ವೆಂಕಟೇಶ - ಅನ್ನಾಮಲೆ ನಟರಾಜ - - ಕಣ್ಣು ಇಲ್ಲದ ಪರದೇಸಮ್ಮ - - ಓ ಶಿವನೇ ಭಗವಂತ - - ಧರಮರೆ - - ”

ಪ್ರಾಣೇಶ ಹಾಗೇ ಮೂರ್ಛೆಹೋದ . ಮತ್ತೆ ಎಳಲೇ ಇಲ್ಲ

—ದಾತರಧಿ ದೀಕ್ಷಿತ.

ಯು ನೋ ಅವರ ಕಾಶ್ಮೀರ ಸಮಿತಿಯು ಪಾಕಿಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದೀರ್ಘ ಪತ್ರ ಬರೆದು, ಸಮರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರಂತೆ.

—ಉತ್ತರ : ಪಾಕಿಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ವಿಮಾನ ದಳದವರೆಲ್ಲರೂ ಪೆಷಾವರಿಗೆ ಕೊಡಲೇ ಹಾಜರಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಆಜ್ಞೆಯ ಸುದ್ದಿ